

Bilaga 2

Beskrivning av gröna områden och stråk

Bilaga 2 - områdesbeskrivningar

I denna bilaga finns beskrivningar av värdefulla gröna områden och stråk i och omkring Vetlanda. Till varje objekt ges en kortfattad beskrivning av dess innehåll, värden och funktion. I vissa fall ges även förslag på åtgärder eller utvecklingsriktningar för områden.

Innehållsförteckning

Naturkärnor	3
Spridningskorridorer	7
Stadsmiljö	7
Betesmarker	9
Landskapskaraktärsområden	10
Skogsdominerat landskap.....	10
Mosaikartat skogslandskap.....	11
Herrgårdslandskap.....	11
Småskaligt jordbrukslandskap.....	12
Stadslandskap i skogsmiljö.....	13
Bostadskvarter i öppet landskap.....	13
Trädgårdskvarter.....	14
Industrilandskap.....	14
Sluten centrumbebyggelse.....	14
Vattendragochsjöar.....	14
Kulturkärnor.....	17
Gröna stråk.....	21
Småparker.....	26
Närparker.....	29
Stadsdelsparker.....	41
Rekreatiomsområden.....	54

Beskrivning av gröna områden och stråk

Naturkärnor

1. Vattendrag och sumpskog

Ett kvillområde med rik kärlväxtflora. I området finns även sumpskog och det fuktiga lokalklimatet är gynnsamt för mossor och lavar. För att behålla naturvärdena är det viktigt att behålla den befintliga hydrologin i området.

2. Lövskog

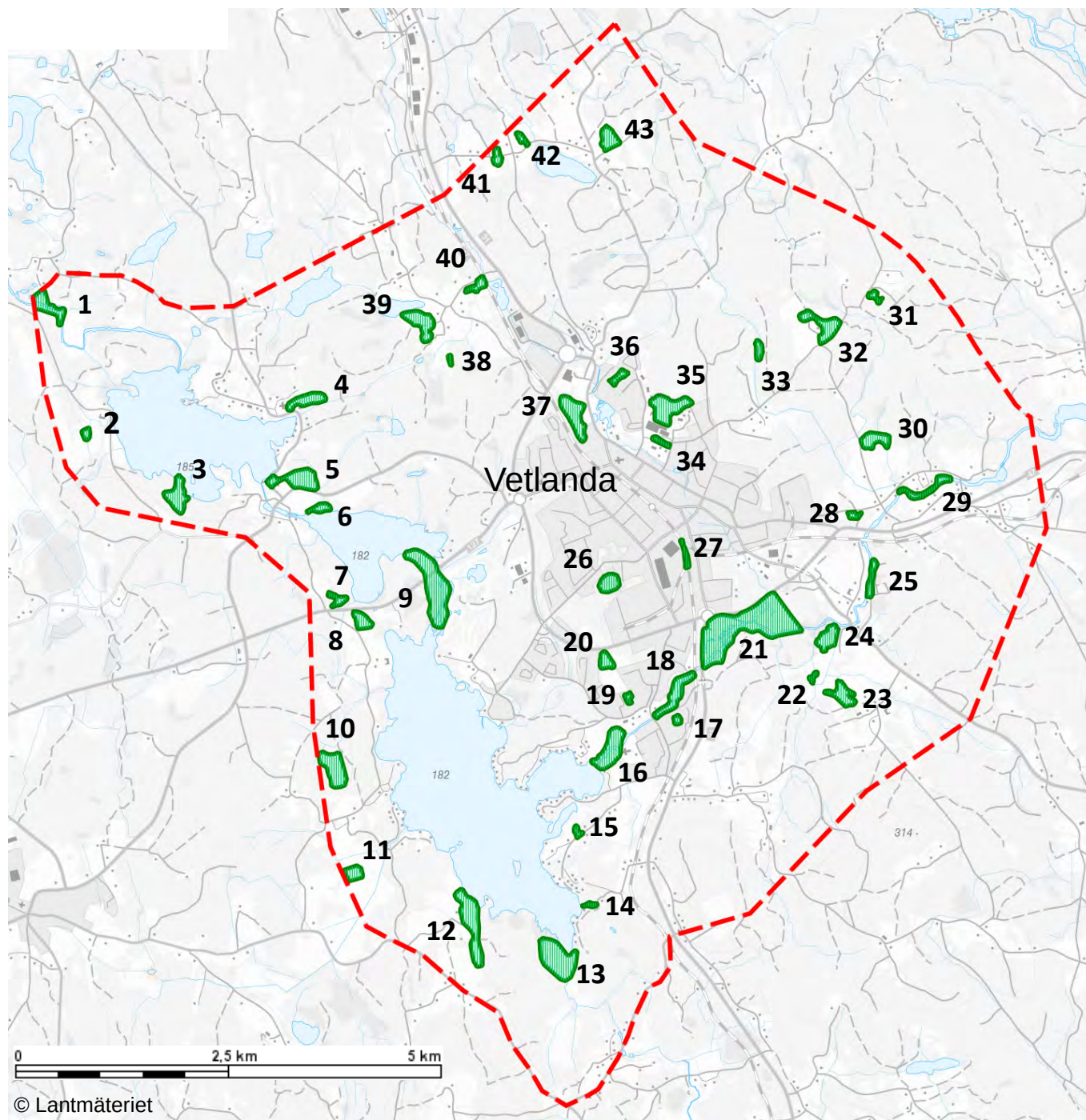
Åkeholme med ett aspskogsbestånd som varit orörd under längre tid. I objektet finns gamla odlingsrösen och delar av åkerholmen är källpåverkad. I beståndet finns gammal ek och mycket död ved.

3. Alsumpskog

Området är källpåverkat med rika förekomster av död ved och vedsvampar och är en viktig reproduktionslokal för groddjur. För att bevara och utveckla naturvärden bör området lämnas för fri utveckling.

4. Betesmark och blandskog

Den västra delen av området utgörs av en välhävdd betesmark med arter som jungfrulin, svinrot och ängsvädd. I betesmarken finns också många grova lövträd. Den östra delen utgörs av en fuktig och igenväxande lövängsrest med hamlade träd och mycket död ved.

5. Betesmark

Höga naturvärden kopplade till de gamla och stora träden i en välhövad betesmark.

6. Betesmark

Hagen ligger fint vid Norrasjöns norra strand och är relativt tätt bevuxen med ek och hassel. Det finns ett flertal mycket grova ekar med höga naturvärden samt flera torrträd.

7. Lövskog

En lövängsrest norr om vägen med rika förekomster av vedsvampar. Det stora inslaget av ädellövträd gynnar många mossor och lavar. Området bör hållas fritt från gran.

8. Betesmark

Område med flera gamla stora träd. De många grova träden utgör en viktig lokal för vedlevande insekter och svampar.

9. Våtmark och sumpskog

Mosaikartat våtmarksområde som genomkorsas av Emån. Här finns ett relativt stort område med sumpskog och vid slottsruinen finns inslag av ädla lövträd och rik ängsflora. Det mer öppna området kring slottsruinen bör hållas öppet med bete eller slåtter.

10. Sumpskog

Äldre grandominerad sumpskog där naturvärdena är kopplade till fuktgynnade mossor och lavar. Om området lämnas orört kan det på sikt även bli av stort värde för fågellivet och vedlevande insekter.

11. Betesmark

Betesmark med rik kärlväxtflora med bland annat

svinrot och slåttergubbe. Lokal för de rödlistade fjärilsarterna sotnätfjäril och violettekantad guldvinge.

12. Betesmark

De största naturvärdena i området är knutna till de stora ekarna, där stamomkretsen på den största eken är närmare 8 meter. Det finns även inslag av intressant naturbetesmarksflora, i synnerhet i söder.

13. Sumpskog

Fuktig och otillgänglig igenväxande slåttermark med höga ornitologiska värden. Området bör lämnas orört med fri utveckling.

14. Sumpskog

Sumpskog med både löv- och barrträd. Riklig förekomst av död ved i form av lågor och högstubbar.

15. Betesmark

Välhövad betesmark med många stora grova lindar med spår av tidigare hamling. Ihåliga gamla lindar har ett högt naturvärde och är viktiga för många vedlevande skalbaggar och för många svampar. I betesmarken växer desmeknopp, en på höglandet relativt sällsynt art som trivs i halvskuggiga miljöer och mullrika jordar.

16. Vattendrag och våtmark

Här finns ett flertal stora, grova träd med höga naturvärden. Våtmarken är ett värdefullt område för fågellivet och för fuktkrävande mossor. Största hotet mot växt- och djurlivet är exploatering av närliggande områden.

Andelen lövskog bör ökas för att gynna växt- och djurlivet. Södragården norr om Vetlanda.

17. Ekbacke

En liten kulle med höga biologiska värden knutna till de stora ekarna och kärlväxtfloran, där korskovall hör till de mest intressanta växterna.

18. Vattendrag och lövskog

Emån är hemvist för många ovanliga arter och den varierande vegetationen som kantar vattendraget har höga naturvärden då det finns många stora träd, död ved och många olika trädslag av varierande ålder.

19. Ekhage

Ett område med många stora grova ekar, flera av dem med håligheter och skrovlig bark. Buskskiktet består främst några stora hasslar. Yngre ekar i området bör främjas för att undvika ett allt för stort generationsglapp.

20. Lövskog och hagmark

En igenväxande hagmark med stort inslag av ädel-löv, bland annat ek och ask. Buskskiktet är välutvecklat och till markfloran hör bland annat vippärt och de numera minskande torrmarksarterna brudbröd och korskovall. För att naturvärdena ska bevaras bör området betas och hållas fritt från gran.

21. Sumpskog och kvillområde

Illharjen har en frodig och värdefull flora där man bland annat kan hitta safsa, smörbollar och storrams. Den täta växtligheten och vattenrikedomen gör området värdefullt för många insekter, kräldjur och fåglar. I området finns också mycket död ved vilket ger förutsättningar för en rik insektsfauna och vedlevande svampar, mossor och lavar. Området är skyddat som naturreservat.

22. Aspskog

Ett asp- och granbestånd som växer på en grusås. Flera av asparna är gamla med bohål. I området finns viss förekomst av död ved.

23. Betesmark

Betesmark med artrik flora bl.a. svinrot, jungfrulin och smörbollar. I området finns flera gamla träd, däribland ek, alm och ask.

24. Lövsumpskog

Området översvämmas regelbundet och har stora ornitologiska värden. Riklig förekomst av död ved och vedsvampar. Etabalering av gran bör undvikas för att behålla naturvärdena.

25. Tallskog

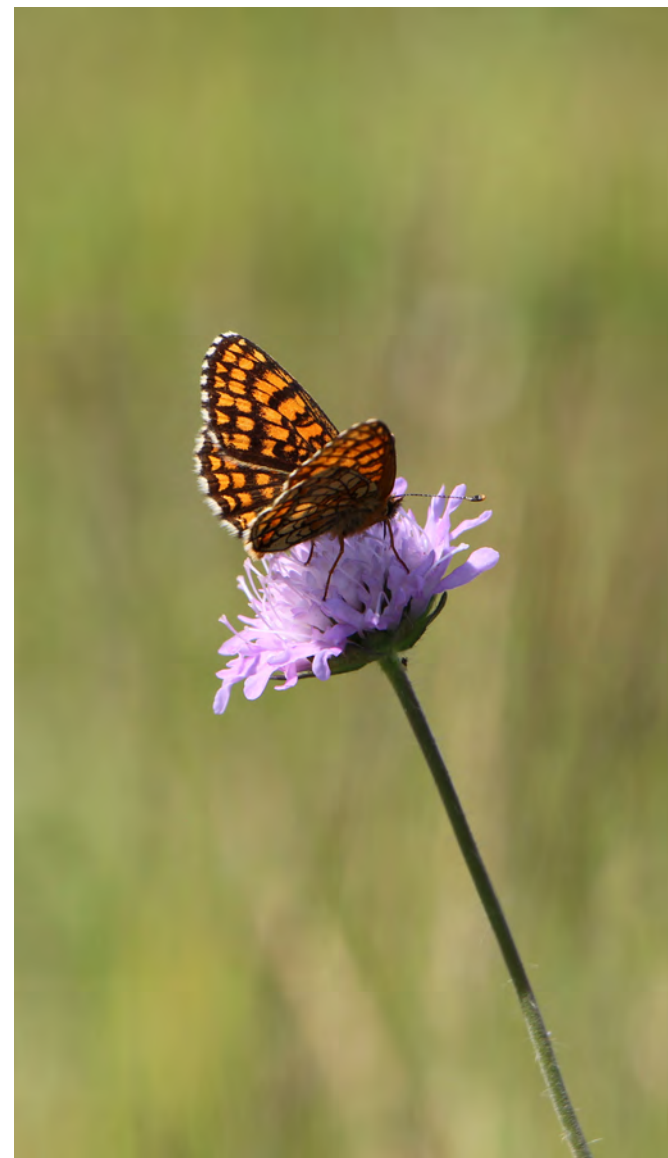
Talldominerad skog med många gamla tallar och inslag av död ved. För att bevara och utveckla de biologiska värdena bör området lämnas för fri utveckling.

26. Sumpskog

Ett tall- och björkdominerat sumpigt skogsområde. Arter som är beroende av stabila fukt-, vind- och temperaturförhållanden trivs i denna miljö, däribland många mossor, lavar, svampar, fåglar och snäckor. Området bör lämnas för fri utveckling

27. Ruderatmark

Blottade sand- och grusytor längs järnvägen med fin ruderatmarksflora och värdefulla livsmiljöer för insekter. Växtplats för spindelört. Området är beroende av kontinuerlig störning i form av grävning, tramp eller liknande för att behålla de biologiska värdena.

I Kättilstorp strax norr om Vetlanda finns en artrik betesmark. Ogödslade, blomrika betesmarker är mycket värdefulla för fjärilar.

Jungfru Maria nycklar i Källehult.

Gammal lind i Hökås.

28. Betesmark

Ett vackert kuperat gravfält med bitvis rik ängsflora som betas av hästar. Enar ger karaktär till området.

29. Sumpskog och vattenmiljö

En variationsrik strandskog i anslutning till Emån som är en viktig lokal för mossor, lavar, fåglar och insekter. Det finns även betesmarker längs ån som bidrar till variationen och artrikedomen i området.

30. Betesmark

Artrik kärlväxtflora med arter som slåttergubbe, solvända och kattfot. Det är viktigt att behålla hävden så att marken inte växer igen.

31. Betesmark

En betesmark med mycket höga botaniska värden. Här finns riklig förekomst av grönvit nattviol, jungfrulin, jungfru maria nycklar, smörbollar, darrgräs och slåttergubbe.

32. Betesmark

De höga naturvärdena i området är knutna till de stora träden, varav de flesta är ekar. Det finns även ask, bok, lönn och asp med högt skyddsvärde. Flera av träden är ihåliga och har andra strukturer värdefulla för insekter, svampar, mossor och lavar. Floran består av intressanta arter som jungfrulin, darrgräs och grönvit nattviol.

33. Gransumpskog

Gammal barrskog med rikligt förekomst av död ved och högstubbar. Området har en jämn och hög luftfuktighet vilket är värdefullt för bland annat kärlkryptogamer och många mossor. Bäckan har en meandrande fåra vilket är gynnsamt för bland annat fiskar och bottenfaunan.

34. Betesmark

Ett botaniskt intressant område med ovanliga arter som spindelört, knölsmörlomma, vårfingerört och gullviva. Blomrikedomen gör området värdefullt för pollinatörer. Området måste slå eller betas för att värdena ska behållas.

35. Betesmark och lövskog

Halvöppen gräsmark med artrik flora och många stora gamla träd. Bland träden finns flera skyddsvärda ekar och almar och en stor sälg. En varierad vegetation med välutvecklat buskskikt och intressant kärlväxtflora med bland annat backsippa och brudbröd.

36. Lövskog

I området finns många stora, gamla ekar, varav vissa är döda. Både de levande och döda ekarna har stor betydelse för den biologiska mångfalden då de utgör livsmiljö för en mängd svampar, mossor, lavar och insekter. Området skulle lämpa sig för bete för att hålla marken öppen.

37. Blandskog och betesmark

Området består till stor del av gles blandskog där tall är det vanligaste trädslaget. I söder vid Bäckagården och scoutstugan finns ett flertal grova ekar med håligheter som är viktiga för insektsfaunan och vedlevande svampar. Det finns många brynmiljöer som är viktiga tillflyktsplatser för bland annat däggdjur och fåglar.

38. Betesmark

Välhävdad, torr betesmark beklädd med många enbuskar. I söder något sämre flora och påverkad av örnbräken.

39. Betesmark

Ett område med artrik torrmarksflora med bland annat nattviol och slåttergubbe. Här finns även ett skogsparti med flera stora gamla träd. Delar av området växer igen med björk och är i behov att röjas för att behålla de höga naturvärdena.

40. Betesmark

Artrik torrmarksflora med stora inslag av enbuskar. Slåttergubbe, jungfrulin, ormrot och kattfot växer i hagen. I området finns flera stora grova träd som är värdefull för insekter och vedlevande svampar.

41. Betesmark och ekhage

I området finns många stora grova ekar och till floran hör bland annat svinrot och ängsvädd.

42. Betesmark

Betesmarken utgörs av en grusås i nord-sydlig riktning. Här finns flera grova träd och en värdefull flora med bland annat fläcknycklar och brudbröd.

43. Lövskog och betesmark

I området finns många stora träd med värdefulla strukturer och håligheter viktiga för insektsfaunan.

Spridningskorridorer

Stadsmiljö

1. Många arter, både växter och djur, använder åstränder till att förflytta sig i landskapet. Spridningskorridoren binder ihop Grumlan och Illharjen och är viktig för arter knutna till lövskog.

2. Viktig spridningskorridor för barrskogsarter, bland annat fåglar som tofsmes och talltita som sällan flyger över öppna marker. Längre söderut binder korridoren ihop två naturkärnor, båda med värden knutna till stora träd.

3. Spridningskorridoren, som korsas av Västerleden, möjliggör för spridning av arter in i bostadsområdena.

4. Viktig spridningskorridor för arter knutna till ruderatmarker. För att stråket ska fylla sin funktion krävs att vissa partier är störda av grävning, schackning eller liknande.

5. Bäckens är en mycket viktig spridningskorridor för vattenlevande arter. Strandzonen är viktig för spridning av många kärlväxter, fåglar och däggdjur.

6. Viktig spridningskorridor för arters möjlighet att röra sig i väst-östlig riktning in i staden.

7. Galgaberget, som till stor del utgörs av barrskog, är en grön kil in i tätorten där många arter kan röra sig relativt ostört.

8. En spridningskorridor som måste stärkas och utvecklas för att funktionen ska öka, framför allt vid

I Källehult finns en betesmark med mycket höga botaniska värden. Här växer slåttergubbar och Jungfru Maria nycklar på samma yta.

Tomaslundsskolan där en stor öppen gräsyta kan fungera som en barriär för vissa arter.

9. En mycket betydelsefull spridningskorridor för många arter knutna till stränder. Grönstråket fungerar som en viktig länk för våtmarks- och lövskogsarter.

10. Spridningskorridoren länkar samman Norrgårdsområdet med Tjustkulle och är en viktig spridningsväg för både barrskogsarter och arter knutna till betesmarker.

11. En av få spridningskorridorer i väst-östlig riktning i de centrumnära delarna av Vetlanda. Stråket bör utvecklas med mer buskvegetation för ökad användning.

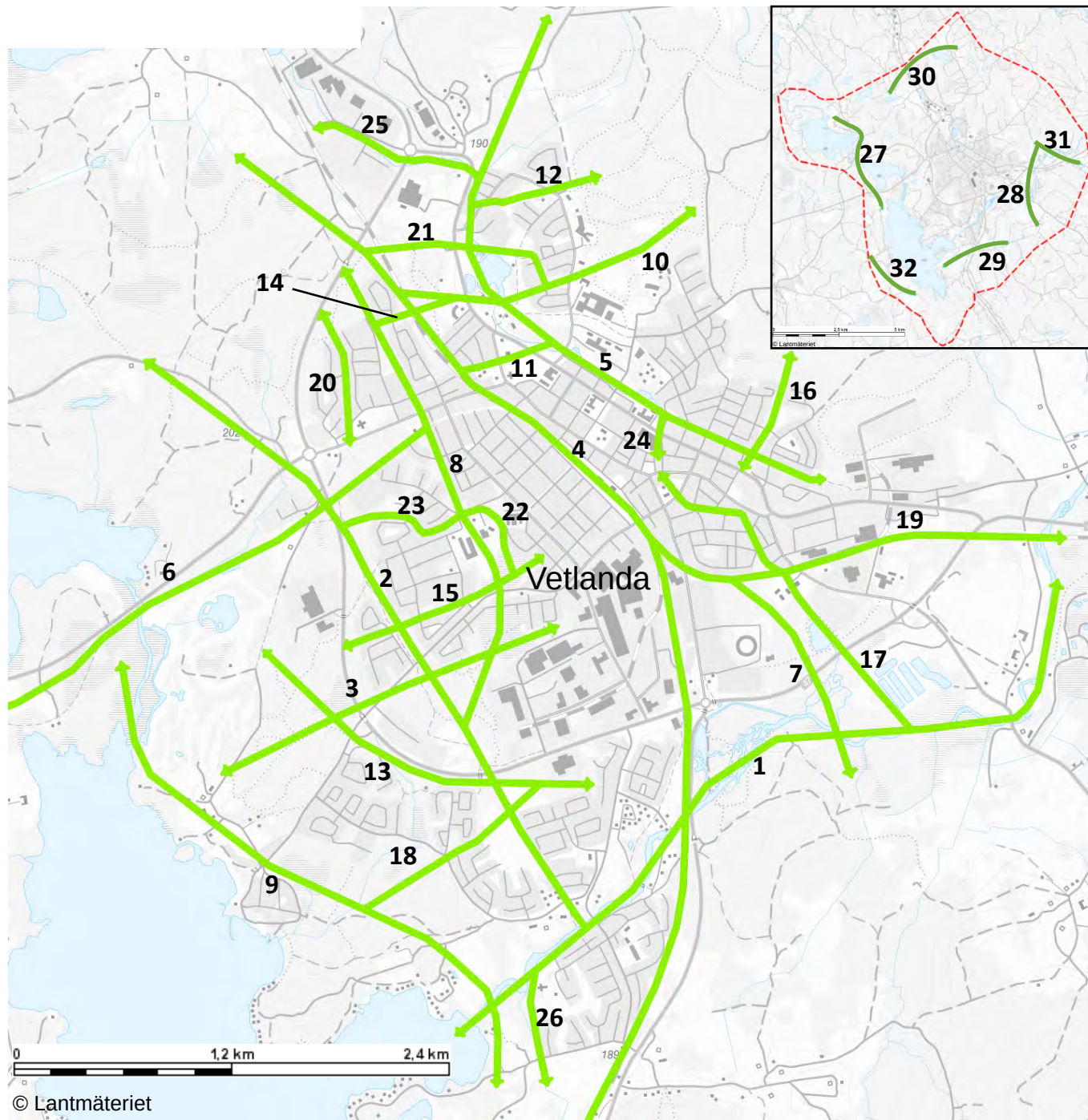
12. Viktigt stråk för arter knutna till stora lövträd och för djur att ta sig från skogen till bäcken.

13. Spridningskorridoren består huvudsakligen av barrskog och är av betydelse för arter knutna till skogsmiljöer.

14. Ett viktigt grön länk för i första hand skogsarter och har stor betydelse då den utgör en av få väst-östliga spridningskorridorer i staden.

15. Spridningskorridoren förbinder skogarna i Östanå med skogsområdena inne i staden och är viktigt för bland annat däggdjur och fåglar.

16. Skogarna norr om Brunnsgård är gamla och utgör habitat för många arter, stråket möjliggör för dessa att sprida sig in i staden.

17. Bäckstråket är en av de viktigaste ekologiska stråken i Vetlanda, både för vattenlevande organismer och arter knutna till strandmiljöer.

18. Ett varierat stråk som är viktigt både för arter knutna till öppna landskap och skogsmiljöer.

19. Viktig spridningskorridor för arter knutna till ruderatmarker. Markerna kring järnvägen bör hållas öppna och jorden/sanden bör vara blottad för att ge förutsättningar för ruderatmarksarterna.

20. Spridningskorridoren består av halvöppna marker och mycket lövträd och är viktig för bland annat däggdjur och fåglar. Torngatan i söder och Västerleden i norr utgör barriärer som begränsar spridningsmöjligheterna.

21. Ett viktigt stråk för arters möjlighet att sprida sig i väst-östlig riktning genom staden. Storgatan utgör till viss del en barriär för arternas spridning.

22. En viktig men bristfällig länk för arters spridning inne i staden. Bör förbättras med mer buskvegetation vid tennisbanorna för att öka spridningsmöjligheterna.

23. En spridningskorridor som länkas samman med flera andra gröna stråk. Viktigt att bevara träd- och buskskiktet då det ger skydd och ökar spridningsmöjligheterna för många arter av fåglar och däggdjur.

24. Bäckens är en mycket viktig spridningskorridor för vattenlevande arter och arter knutna till strandmiljöer. När kulverten över Kanalgatan tas bort

kommer spridningsmöjligheterna att öka.

25. En del av bäckstråket som genomgått förändringar i vattenfårans form. Viktig både för vattenlevande organismer och arter knutna till strandmiljöer.

26. Möjliggör för många arter att sprida sig från beteslandskapet till Emån.

Betesmarker

27. Viktigt för arter knutna till jordbrukslandskapet. Ett större område med barrskog utgör en barriär som försvårar spridningsmöjligheterna.

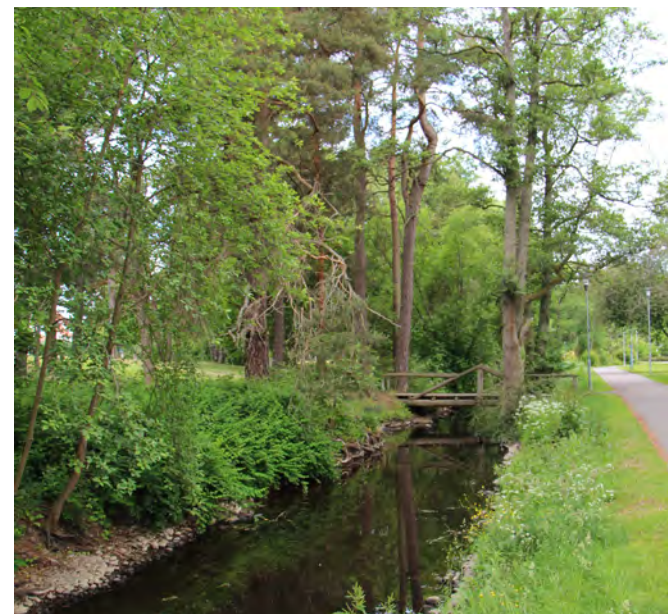
28. En väl fungerande spridningskorridor för arter knutna till jordbrukslandskapet, men för ännu bättre spridningsmöjligheter bör skogen vid infarten till Vetlanda (vid väg 47) öppnas upp.

29. Spridningskorridor för arter knutna till jordbrukslandskapet. I öster bör stråket länkas samman bättre med betesmarkerna i Gettinge.

30. Spridningskorridor för arter knutna till jordbrukslandskapet. Ett större barrskogsparti i mitten begränsar till viss del spridningen. Denna del bör omvandlas till öppen, betad mark.

31. Spridningskorridor för arter knutna till jordbrukslandskapet.

32. Spridningskorridor för växter och djur knutna till betesmarker. Stråket har en stor barriär i mitten i form av barrskog som bör omvandlas till öppen eller halvöppen betad mark.

Bäckstråket är en mycket viktig spridningskorridor för växter och djur i staden.

Betesmarker måste hållas hävdade för att arterna ska kunna sprida sig i landskapet. Källehult.

Landskapskaraktärsområden

Skogsdominerat landskap

1. Ett mindre skogslandskap omslutet av mer öppna jordbrukslandskap i byarna Drakulla och Klacka. Skogen utgörs till största del av barrträd.

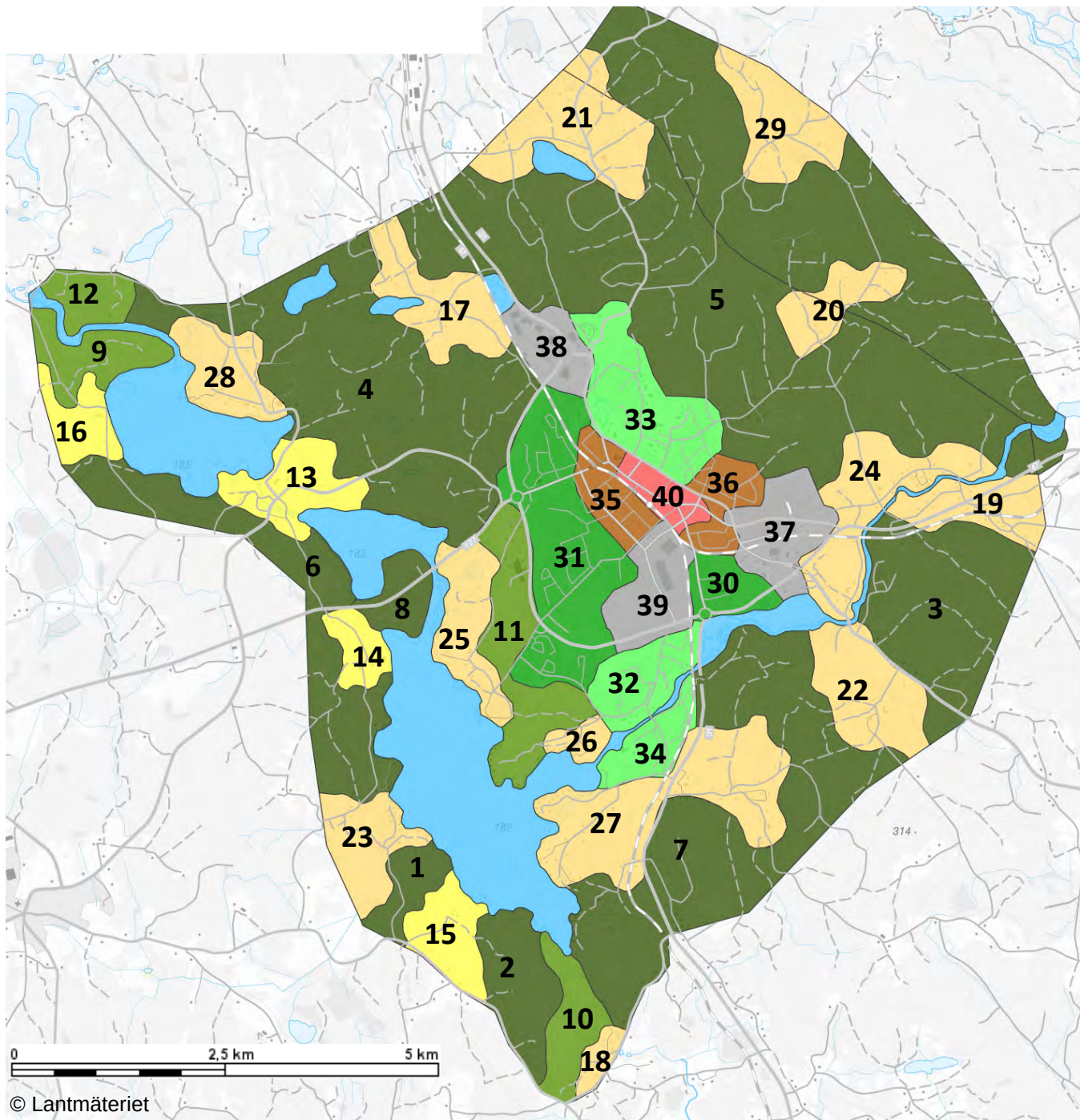
2. Ett slutet landskap med tät och ensartad skog som sluttar ned mot Grumlan. I söder finns en grustäckt och närmast sjön övergår skogen i sumpskog och våtmark.

3. Ett till största del slutet landskap med stora nivåskillnader. Barrskog dominerar och i området finns några större hyggen och lärkplanteringar.

4. Ett kuperat och sett till landskapskaraktären varierat område. Skogen är relativt tät vilket gör att längre utblickar är väldigt begränsade trots den varierande topografin. På flera håll finns stora hyggen och några mindre sjöar och vattendrag finns också i området.

5. Ett större sammanhängande kuperat skogslandskap som fortsätter i nordostlig riktning utanför det inventerade området. Några åkrar och större hyggen öppnar upp den i övrigt slutna barrskogen. I området finns en del små gårdar och torp som också bidrar till att göra området varierat.

6. Den täta barrskogen öppnas upp på flera håll med åkrar och mindre områden med lövskog. I närheten av Hultaby och Hällinge har skogen mer varierande karaktär. Skogen går oftast ända ner till sjön vilket gör att de längre utblickarna över vattenet är begränsade.

7. Söder om Bråtåkra och Sandåkra är skogen tät och landskapet mycket kuperat - det skiljer mer än 100 meter mellan lägsta och högsta punkt. På toppen av berget öster om Bråtåkra finns en bergtäckt som är omsluten av tät barrskog. Mellan Sandåkra och Gettinge är skogen mer varierad och sluttar ned mot Emån. Närmast ån övergår skogen till sumpskogar och våtmarker på flera håll.

8. Ett relativt slutet landskap omslutet av Grumlan och Norrasjön. Landsvägen och utgör en barriär och bryter upp landskapet. Mot Emån och sjöarna övergår skogen i allt fuktigare karaktär med större inslag av löv. Vid Hultaby slottsruin är landskapet mer öppet och med fina utblickar över Norrasjön.

Mosaikartat skogslandskap

9. Skogen är varierad och relativt slutet. Fördelningen av biotoper är jämn mellan barrskog, blandskog och lövskog.

10. Landskapet består till stor del av igenväxande åker- och betesmarker med relativt långa utblickar i nord-sydlig riktning. På de blötare partierna längs Hjærtån dominerar lövskog medan barrskog är vanligare i söder där det är torrare.

11. Det stadsnära skogslandskapet, som sluttar ned mot Grumlan, domineras av relativt slutna barrskogar men bryts upp av mindre områden av bebyggelse, stigar och motionsspår. Trots variationen ges få möjligheter till längre utblickar. Barrskog är den klart dominerande biotopen, men på Aludden och vid Byaberg närmast sjön finns partier av bland- och lövskog.

12. Landskapet är relativt flackt och karaktäriseras av igenväxande åker- och betesmarker i anslutning till Emån. Variationen i trädsammansättningen skapar rumsbildningar men de längre utblickarna är begränsade.

Herrgårdslandskap

13. Ett varierat landskap där herrgårdsmiljön och den gamla kvarnen sätter sin prägel på området. I området är odlingsmark och halvöppna gräs- och betesmarker de vanligaste biotoperna. Sjöstränderna är klädda med lövskog som gör att utblickarna begränsas på vissa håll. Variationen av olika naturtyper i området gör det värdefullt för växt- och djurlivet.

14. Allén som går i nord-sydlig riktning ger karaktär till området. Odlingsmark är den vanligaste biotopen men det finns även en relativt stor förekomst av öppna och halvöppna gräs- och betesmarker. Betesmarkerna i norr med stora inslag av grova träd är viktiga för landskapsbilden och den biologiska mångfalden.

15. De stora åkrarna och betesmarker sätter sin prägel på landskapet. Vid gårdsmiljön finns ett flertal stora ekar vilket är vanligt i herrgårdslandskap och ger karaktär åt området. Det öppna landskapet har ett stort bevarandevärde för kulturmiljövården.

16. Herrgården utgör landskapets mittpunkt och riktmärke. Området är flackt och närheten till Flögen ger möjlighet till långa siktlinjer. Allén i öster ger landskapet en tydlig nord-sydlig riktning. De vanligaste biotoperna i området är odlingsmark och blandskog.

Herrgårdslandskapen domineras ofta av stora åkermarker. Hällinge.

På flygbilder blir det tydligt att Vetlandas omgivningar domineras av barrskog.

Det småskaliga jordbrukslandskapet är variationsrikt och värdefullt både för kulturmiljön, rekreation och biologisk mångfald. Föreda.

Småskaligt jordbrukslandskap i Näsby.

Småskaligt jordbrukslandskap

17. Större sammanhängande jordbrukslandskap med många landskapselement i form av stenmurar, odlingsrösen, diken och åkerholmar. De längsta utblickarna fås i nordväst-sydöstlig riktning. Den västra delen av området domineras av halvöppna gräs- och betesmarker medan den östra delen har en mer öppen karaktär. De höga kulturhistoriska och biologiska värdena gör området bevarandevärt.

18. Mindre småskaligt jordbrukslandskap där utblickarna är korta och där marken domineras av odlingsmark och gårdsmiljöer. Området bör hållas öppet och utan större exploateringsingrepp för att bevara sin småskaliga karaktär.

19. Ett varierat landskap i sluttningarna ner mot Emån. Landsvägen och Emån ger landskapet en tydlig öst-västlig riktning men fungerar samtidigt som barriärer. Området har till största del en öppen karaktär där de vanligaste biotoperna är odlingsmark och öppna gräs- och betesmarker. Öppenheten och utsikten ned mot Emån är viktigt att bevara.

20. Ett område som bryter upp ett i övrigt stort sammanhängande skogslandskap och det höga läget i landskapet ger långa utblickar, i första hand åt söder. De halvöppna betesmarkerna med många stora träd ger karaktär åt området som även innefattar odlingsmark och mer öppna betesmarker.

21. Öppet och varierat landskap utan tydliga riktningar men med möjlighet till långa utblickar, framför allt över sjön. I öster ligger Tångerda gård som

ger karaktär till området. Odlingsmarken dominerar men här finns även halvöppna gräsmarker och mindre partier med barr- och blandskog.

22. De viktigaste och tydligaste siktlinjerna i landskapet går i nord-sydlig riktning med fina utblickar mot Vetlanda. Naturen är varierad men odlingsmark och halvöppna betesmarker är de vanligaste biotoperna. Den kuperade terrängen och de stora och grova solitärträden är karaktärsskapande för området.

23. Ett flackt och större sammanhängande jordbrukslandskap utan tydliga riktningar. Landskapet är till övervägande del öppet där odlingsmark och öppna betesmarker är de vanligaste naturtyperna. De stora öppna gräsmarkerna är viktiga för bland annat fågellivet. I öster längs Grumlan finns ett ganska stort område med barrskog som bör omvandlas till lövskog för att stärka områdets karaktär.

24. Ett förhållandevis flackt område där Emån, landsvägen och Byestad ger landskapet tydliga riktningar. En mosaik av åkrar, betesmarker, lövskog och barrskog gör området värdefullt för växt- och djurlivet. Öppna landskap i tätortsnära miljöer är viktigt för landskapsbildningen och är av kulturhistoriskt värde.

25. Området skiljer sig från andra områden inom samma landskapstyp då inga agrara näringar förekommer, men området har samma karaktär och småskalighet som de övriga områdena. Inom området finns en stor variation av öppna ytor, mindre skogspartier och småskalig bebyggelse. Landskapet präglas av närheten till sjön och utblickar över

vattnet kan fås inom stor delar av området. Längs strandkanten finns en stor klippt gräsyta och längre norrut pryds stranden av lövskog och våtmarker. De största bevarandevärdena är knutna till rekreation och biologisk mångfald.

26. Ett mindre område med viktiga öppna ytor som ger möjligheter till utblickar över Grumlan och ned mot Emån. Den öppna odlingsmarken är viktig för landskapsbilden. I strandkanten ligger flera gårdsmiljöer och närmare Grumlans utlopp kantas stranden av lövskog och våtmark.

27. Ett landskap med stor variation av åkrar, betesmarker, lövskog, blandskog och barrskog. I väster finns goda utblickar över Grumlan och i sluttningarna i Sandåkra ges långa utblickar i nordlig riktning mot Vetlanda. Den stora variationen av naturtyper tillsammans med ett flertal kulturmiljöer och äldre gårdar gör området bevarandevärt.

28. Ett halvöppet och mosaikartat landskap med flacka kullar och långa utblickar över Flögen. De vanligast förekommande biotoperna är odlingsmark samt halvöppna gräs- och betesmarker. Småskaligheten är en av de största värdena vilket gör området känsligt för större förändringar.

29. Ett småskaligt landskap med en variation av åkrar, betesmarker och gårdsmiljöer. Området är småkuperat vilket gör att det finns möjlighet till långa utblickar.

Stadslandskap i skogsmiljö

30. Området består av höga och avskärmande bostadshus omgivna av barrskog. Vid Västerleden

i öster finns ett blandskogsparti som tillsammans med ett par reningsdammar skapar en viss variation i området. Bristen på öppna ytor gör att landskapet känns slutet.

31. Bostadskvarteren ligger omgivna av barrskogar vilket gör att det skapas många rumsbildningar, men landskapet känns på de flesta håll relativt slutet. Barrskog är den helt klart dominerande biotopen men det finns även spridda partier med blandskog. Västerleden och till viss del även Östanåvägen utgör en barriär i landskapet för människor och djur.

Bostadskvarter i öppet landskap

32. Området domineras av låga byggnader och på flera håll finns stora gräs- och parkområden vilket gör att landskapet känns öppet. Området omges av Västerleden i norr och Emån i söder. Naturen är mycket varierad och vanligaste biotopen är blandskog.

33. Ett mycket varierat område med bostäder, parker och mindre skogspartier. Landskapet är till stora delar rätt öppet och den tydligaste riktningen går i väst-öst efter Vetlandabäcken. Andelen hårdgjord yta är relativt liten och närheten till naturen är påtaglig på de flesta håll. I utkanten norr om bebyggelsen finns stora områden med löv- och blandskog.

34. Bostadskvarteren är omgivna av öppna ytor som betesmarker, åkrar samt Emån. Området sluttar ned mot ån och på flera håll finns fina utblickar. I väster mot Grumlan finns ett större område med lövskog.

Exempel på landskapskaraktären stadslandskap i skogsmiljö. Villaområde i Östanskog.

Bostadskvarteren i Bäckседа ligger i ett öppet landskap med stor andel grönska.

Pukaregården karaktäriseras av stora och lummiga trädgårdar, samtidigt som det råder brist på allmänt tillgängliga grönområden i denna delen av tätorten.

Centrumbebyggelsen upplevs som sluten och karaktäriseras av låg andel grönska.

Trädgårdskvarter

35. Landskapet innehåller stora inslag av grönska i form av trädgårdar, trafikgrönytor och alléer. Vägnetet ger området tydliga riktningar. Trots få möjligheter till längre utblickar upplevs landskapet inte som slutet då villorna oftast består av en- eller två plan.

36. Trädgårdskvarter med stora inslag av grönska där växlingarna mellan bebyggelse, stora trädgårdar, parker och infrastruktur bidrar till områdets mångformighet.

Industrilandskap

37. Ett relativt småskaligt industrilandskap men med stor andel hårdgjord yta. I norr och söder av industrilandskapet finns mindre skogspartier av gran och tall som ramar in området.

38. Markutnyttjandet är högt med stor andel hårdgjord yta och med mindre inslag av ruderatmark. Väg 31 utgör en barriär i området. Tjustkulle, där andelen hårdgjord yta är mindre, har en öppnare karaktär än industri- och handelsområdena väster om Västerleden.

39. Ett förhållandevis storskaligt industrilandskap med flera stora och höga byggnadskomplex. Stor andel hårdgjord yta där grönskan utgörs av mindre områden av ruderatmark och några insprängda skogsdungar.

Sluten centrumbebyggelse

40. Centrum präglas av tät bebyggelse som skapar ett förhållandevis slutet landskap med få möjligheter till längre utblickar. Området är flackt och marken består till största del av hårdgjorda ytor med endast små inslag av parker och öppna ytor.

Vattendrag och sjöar

Grumlan

Grumlan tillhör Emåns avrinningsområde och ligger strax sydväst om Vetlanda tätort. Sjön är 4,5km² med ett max djup på drygt 16 m. Emåns huvudfåra rinner genom sjön. Grumlan fungerar även som stadens dricksvattentäkt genom ett råvattenintag i Emån strax nedströms sjöns utlopp.

Naturvärden: Sjön är fiskrik och har ett högt artantal (7st). Även stränderna är artrika och vid sjön har ett flertal rödlistade fåglar observerats. Området utgör ett riksintresse för naturvärden.

Problem: Det finns en trend med svagt ökande halter av näringsämnen, i kombination med ökad vattenfärg och humushalter. Grumligare och mer färgat vatten gör att syrehalten på bottenarna vid flera tillfällen varit mycket låg vilket bland annat har minskat livsutrymmet för siken. En klimateffekt med varmare vattentemperaturer ökar problemet ytterligare. Sjöns popularitet med sitt stadsnära läge, omfattande fritidsbebyggelse och camping gör att fisketrycket bedöms som högt. En förvaltning av fiskevattnet är grunden för ett långsiktigt och kvalitativt fiske och detta görs framförallt genom begränsningar i uttaget av fisk.

Sociala värden: Det tätortsnära läget gör sjön populär för rekreation och används till bad, fiske och vattenlek. På sommaren kan båttrafiken stundtals vara stor. Grumlan är en populär fiskesjö, framförallt är det gösfisket som lockar många till sjön. Fisket förvaltas av Grumlans fiskevårdsområde.

Emån

Emåns huvudfåra har en mångfald av olika vattendragsmiljöer med strömmande, blockrika områden till mera lugnflytande och slingrande partier. Vid Illharjen grenar Emåns huvudfåra upp sig i ett nätverk av små bäckar och fåror i det blockrika området och bildar ett värdefullt, vitt förgrenat så kallat kvillområde.

Naturvärden: Området är ett utpekade Natura 2000-område men omfattas även av ett kommunalt- och statligt naturreservat. Emån har en artrik fiskfauna – öringen är en karaktärsart och det finns även ett svagt bestånd av flodpärlmussla. På de mellanliggande öarna i kvillområdet växer översvämningslövskog, som domineras av klibbal med inslag av glasbjörk. Vegetationen är frodig och utgörs bland annat av arter som safsa, hampflockel, smörboll, blomvass, tibast, grönvit nattviol och storrams. Området har ett rikt fågelliv med ett sextiototal årligen häckande fågelarter däribland strömstare, forsärla samt kungsfiskare. De rödlistade arterna utter och hasselmus finns i området.

Problem: Illharjenområdet ligger inklämt mellan en rad olika nyttjandeintressen och är därmed starkt påverkat av mänskliga aktiviteter genom infrastruktur, dagvatten, reglering, dammar och vattenuttag. Ett stort hot är återkommande lågflöden och höga vattentemperaturer som påverkar framförallt öringen mycket negativt.

Sociala värden: Emåns huvudfåra med Illharjenområdet utgör ett attraktivt rekreationsområde i närheten av Vetlanda tätort. Gångstigarna genom området ger besökare möjlighet att komma in-

Emån har både höga naturvärden och höga sociala värden.

Vetlandabäcken är kraftigt påverkad av bland annat utdikning, sänkning och av stensatta kanter.

Vetlandabäcken rinner genom reningsdammarna i Galgabergrsområdet. Här renas vattnet från skräp och föroreningar innan bäcken mynnar ut i Emån.

till och röra sig i det stora kvillområdet. Vetlanda Sportfiskeklubb arrenderar fiskerätten av Grumlans fiskevårdsområde och säljer fiskekort till allmänheten. Flugfisket efter öring är vida känt och besökare kommer från hela södra Sverige.

Vetlandabäcken

Vetlandabäcken rinner genom Vetlanda tätort och är ett mycket fysiskt påverkat vattendrag med ett rakt lopp avbrutet av dammar. Bäcken är omgrävd, utdikad, sänkt och bitvis kulverterad som en följd av stadens utveckling. Närmiljön domineras dock av parkliknande karaktär med bitvis bra beskuggning. Det finns också mera strömmande partier som utgör fina biotoper med sten- och grusbotten.

Naturvärden: Utter är numera vanlig i Vetlandabäcken. Sju olika fiskarter har fångats vid undersökningar, där lake och elritsa hör till de mest intressanta. Elritsan är rikligt förekommande och öring har påbörjat en återkolonisation även om beståndet är mycket svagt. Vetlandabäckens nedre del innan utflödet i Emåns huvudfåra ligger inom naturreservatet Illharjen.

Problem: Den fysiska påverkan är stor samtidigt som förekomsten av miljögifter är hög framförallt på grund av dagvatten. Avrinningsområdet har en stor andel hårdgjorda ytor och i princip allt dagvatten leds ner till bäcken och det finns risk för översvämning vid snabba och stora regnmängder.

Sociala värden: Vetlandabäcken med dess närmiljö utgör ett naturligt grönt stråk genom staden, där gång- och cykelbanor följer dess sträckning. Stråket används för promenader och motion. Kvarndammen

är en populär fiskeplats där Njudungsfiskarna bedriver delar av sin verksamhet.

Brostugebäcken

Brostugebäcken har sina källor i det höglänta området vid Tångerda och mynnar i Emåns huvudfåra vid Byestad strax öster om Vetlanda. De övre delarna domineras av strömmande karaktär medan den nedre delen är utdikad och sänkt. Bäcken rinner genom skjutbanan och passerar motorbanan samt Räddningstjänstens brandövningsplats. Till bäcken mynnar flera dikessystem.

Naturvärden: Bäcken har ett bestånd av öring framförallt i de övre mer strömmande delarna. Uppgifter finns på att större öringar går upp från Emåns huvudfåra och utnyttjar bäcken för lek. Utter gör näringsvandringar upp i bäcken.

Problem: Den fysiska påverkan är stor, Brostugebäcken är till stora delar rensad, sänkt och rätad. Närheten till brandövningsplats och skjutbana medför risk för föroreningar till bäcken. Framförallt genom ett större dikessystem som avvattnar en gammal kommunal deponi, motorbana och skjutbana. Idag finns ingen lakvattenrening eller liknande inom området.

Åtgärdsförslag: En övergripande kartering och inventering samt åtgärdsförslag på hela Brostugebäcken bör genomföras.

Sociala värden: Brostugebäcken är relativt otillgänglig och berör mestadels privata markägare.

Kulturkärnor

1. Tjustkulle

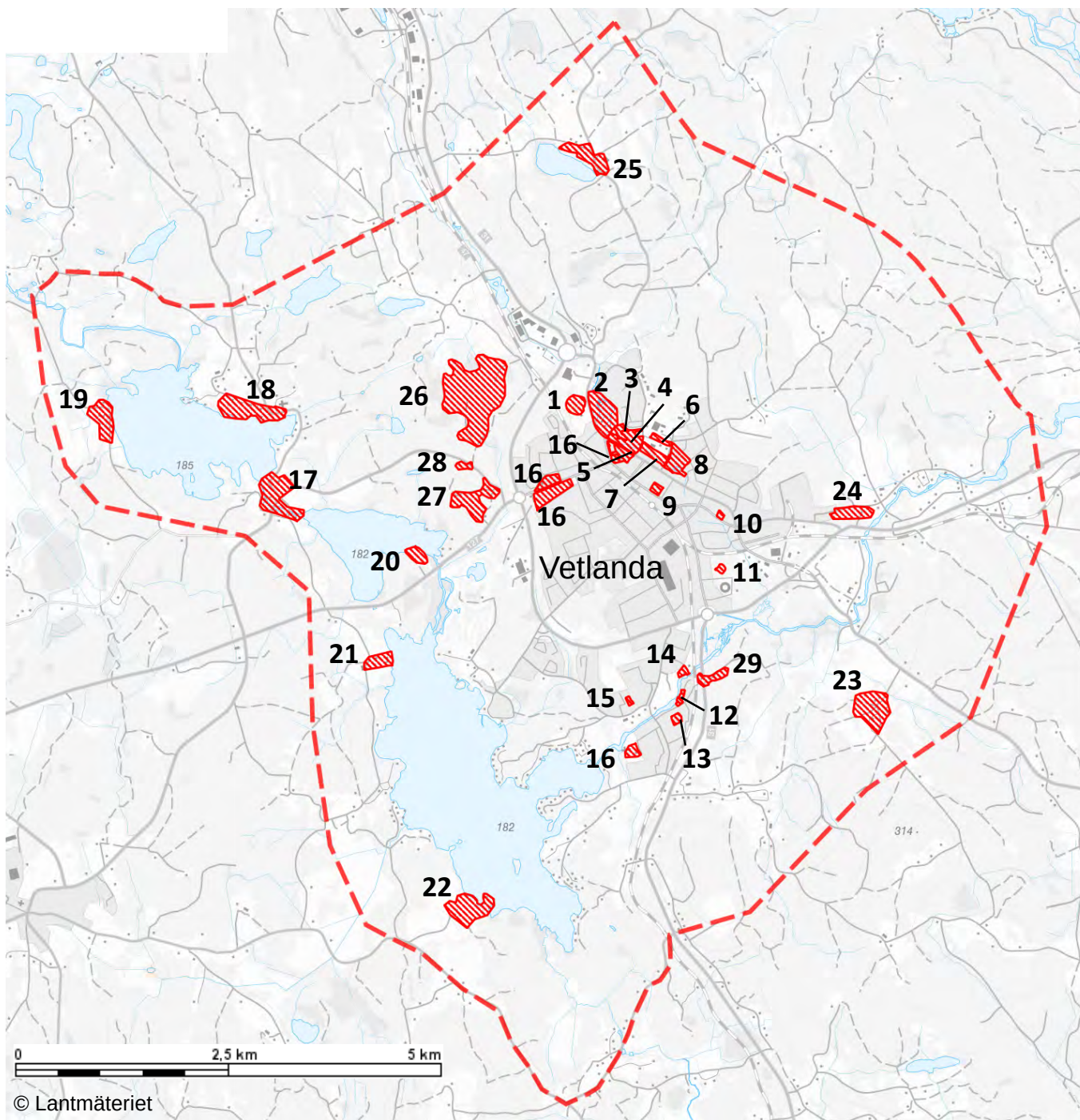
Marken tillhörde förr Vetlanda Gästgivaregård. 1922 flyttades två äldre byggnader till toppen och platsen användes som forngård. Man anordnade fester, bedrev servering och hade en dansbana på kullen. Byggnaderna flyttades 1936 till den ny-anlagda Forngården. Under 1950-talet och cirka 20 år framåt fanns det även en motorcrossbana i området. Förr kunde man se ner mot kyrkan och Kvarndammen uppe från kullen, men dessa siktlinjer är idag till stor del igenväxta. Uppe på kullen, som fungerar som ett landmärke och orienteringspunkt i staden, finns en fornlämning.

2. Kvarndammsparken

Det var vid Kvarndammen som Vetlanda kyrkby växte fram. Vägens sträckning i sydöst är från tiden före 1800-talets mitt och i området finns flera gamla byggnader bevarade. Under 1850-talet etablerade sig flera hantverkare på platsen. Den stora dammen anlades troligen under mitten av 1700-talet och den lilla var först ett grustag som senare blev en damm. På 60- och 70-talet hade simsällskapet många aktiviteter vid dammen, folk badade och bastade här. Området har med sin stora vattenyta och lummiga vegetation ett stort skönhetsvärde. Parken är en mötesplats för det årliga Valborgsfirandet och ett återkommande inslag i miljön är Vikingamarknaden.

3. Fruktlunden

Arbetet med Fruktlunden började 1993. Per-Ola Lewander dåvarande stadsträdgårdsmästare, Berne Karlsson och Ingvar Rutgersson var initiativ-

Norrgårdens gravfält är rikt på fornlämningar.

Forngårdsparken har ett stort kulturellt värde med de gamla byggnaderna och lång tradition av midsommarfirande.

tagare till Fruktlundens tillkomst. Ingvar har senare skapat stiftelsen Vetlanda Fruktlunds Bevarande, vilken ska sörja för Fruktlundens fortlevnad. Området är inte så gammalt, men den speciella karaktären, invånarnas engagemang i platsen och växtinnehållet gör att det är värdefullt att bevara och utveckla för framtiden.

4. Uebelska parken

I områdets västra delar ligger ett källarvalv och en ruin som minne av Ybelsborgs bryggeri som Carl Üebel drev under 1800-talet på platsen. Vid bäcken finns även en kulturlämning i form av ett vadställe där man tog sig över bäcken.

5. Kyrkparken

Området ligger i Vetlandas historiska centrum. I parken finns en nyanlagd runstenslund där tre stycken nytillverkade runstenar står utplacerade. Originalen finns förmodligen inmurade i Vetlanda kyrka. Vetlanda har den största koncentrationen av runstenar i Småland och lunden har ur pedagogisk synvinkel en stor uppgift att fylla. Parken är även viktig ur landskapsbildssynpunkt då den utgör en fin inramning av kyrkan, samtidigt som den möjliggör fri sikt upp mot kyrkan från flera håll.

6. Norrgårdens gravfält

Området klassas som fornvårdsområde och innehåller ca 75 fornlämningar, bestående av 10 högar, 54 stensättningar, 6 treuddar och 5 resta stenar. Området har ett stort kulturellt värde.

7. Sjukhusparken

Under 60-talet anlades Sjukhusparken längs bäckstråket. Marken som tidigare hade varit sank och

otillgänglig blev nu omvandlad till parkmark. 1976 ritade Mårten Bredberg Blomsholm med buskplanteringar som ska visa upp ett brett busksortiment och plaskdammen med skulpturen "Lekande barn" av Brita Nehrman. I samband med trädets år 1985 planterades ett område söder om sjukhuset med en mängd olika trädslag. Parken har stort bevarandevärde i och med mångfalden av kulturväxter som finns i parken och med dess läge längs bäckstråket.

8. Forngårdsparken

Området fungerar som en hembygdspark. Första festligheterna hölls på platsen redan 1911, men det var inte förrän 1936 som hembygdsföreningen fick platsen upplåten av Vetlanda stad. Samma år flyttades några äldre byggnader från Tjustkulle till Forngården och idag har stadens hembygdsförening sju ditflyttade byggnader; bostadshus, skolor, kopparslagarverkstad, marknadsbod, loftbod, ladugård och soldatstuga i huvudsak från tidigt 1800-tal. Midsommarfirandet är en lång tradition i parken och området har ett stort kulturhistoriskt värde. Det är av stor vikt att bevara områdets öppna karaktär med fria siktlinjer och utblickar mot bäcken.

9. Apoteksparken

Bland stadens parker är nog Apoteksparken den som andas mest historia. Området användes för längs sen som exercisfält, men 1852 byggdes ett apotekshus på tomten och parken anlades 1861. Platsen har stor kulturell anknytning med både museum, hantverksgård och konsthall inrymda i områdets byggnader. Skulpturer och minnesstenar är fina inslag som påminner om forna tider och

den lummiga vegetationen och stora blomsterprakten tillför ett stort estetiskt värde. 1951 ritade arkitekt Gösta Reuterswärd förslaget till den lilla dammen som finns i parken. Carl Eldhs skulptur Skogsnyf, som är Vetlanda kommuns första inköpta verk, är placerad intill dammen. Det gäller stor restriktivitet mot förändring av byggnaderna och området i sin helhet. Parken har en alldeles särskild plats i Vetlandabornas hjärta och därmed ett stort kulturhistoriskt värde att bevara för framtiden.

10. Oxbacken

Namnet Oxbacken kommer sig av att området under en period användes som marknadsplats där det bland annat såldes kreatur och hästar. I parken finns en kulle där det legat gravar. Förr fanns en runsten i utkanten av parken, men i samband med att en angränsande väg breddades flyttades stenen till Apoteksparken.

11. Galgaberget

Galgaberget användes fram till mitten av 1800-talet som avrättningsplats och har ett kulturhistoriskt värde. Det fungerar till viss del som landmärke då det reser sig över de omkringliggande områdena.

12. Mela kvarn

Mela kvarn är en gammal kvarnmiljö med anor från 1500- och 1600-talet. Bäckседа hembygds- förening äger och förvaltar området kring kvarnbyggnaden. Byggnaden innehåller ett industrimuseum.

13. Ekbacken

Här finns ett gravfält med 20 fornlämningar från yngre järnåldern. Området har ett stort kulturellt

värde och klassas som fornvårdsområde.

14. Stensåkra kvarn

I Bäckседа utmed Emån ligger flera stycken odlingsområden. Ett odlingsområde ligger även i Kvarndammsparken. Dessa är viktiga mötesplatser som ligger i ett kulturhistoriskt värdefullt område längs Emån.

15. Bäckседа hembygdspark

Parken består av ljus lövskog med många stora gamla ekar och hassel. Under 1930-talet hade parken sin glansperiod och det hölls hembygdsfester (och frälsningsarmén spelade). Det finns ett par äldre byggnader varav en knuttimrad enkelstuga från sent 1700-tal som höjer områdets kulturhistoriska värde. Parallellt med parken går Prästastigen som var den gamla färdvägen mellan kyrkorna i Bäckседа och Näsby.

16. Kyrkogårdar

Kyrkogårdar är mycket viktiga bärare av stadens historia. Kyrkan med omgivande kyrkogård används traditionellt vid firandet av högtider, bröllop och begravningar med mera. och utgör i sin helhet en vacker miljö att värna om. Det är värdefullt att bevara kyrkogårdarnas ursprungliga utformning med deras gångsystem och vegetation.

17. Hällinge

Fram till år 1803 var Hällinge gård inte en gård utan sex gårdar som tillsammans utgjorde en by, Hällingaby. Byn ligger i ett öppet kuperat herrgårdsskap med flera alléer i anslutning till herrgårdsbyggnaden. En välbevarad kvarnmiljö och såg finns vid Emån. Det finns gamla husgrunder

Mela kvarn i Bäckседа har anor från 1600-talet och innehåller idag ett industrimuseum.

Välbevarad kvarnmiljö i Hällinge.

Hultaby slottsruin är ruinerna efter en medeltida borg från 1200-talet, och är ett mycket omtyckt utflyktsmål.

Byestads gravfält är Smålands största gravfält. De flesta av lämningarna är från järnåldern. Området betas av hästar för att hållas öppet.

och värdefulla gårdsmiljöer. Byn ingår i ett riksintresseområde för kulturmiljövården.

18. Näsby

Byn, som ingår i ett område som är av riksintresse för kulturmiljövården, ligger i ett öppet, kuperat landskap, med småskaliga ängs- och åkermarker. Bebyggelsen består bland annat av en kyrka och en gammal kyrkby. Näsby kyrka byggdes på 1100-talet och är en av de så kallade Njudungskyrkorna. I byn finns många fornlämningar, bland annat bevarade torpruiner och en hålväg.

19. Flishult

Flishult etablerades som sätesgård under slutet av 1300-talet. Nuvarande Flishults gård, belägen med strandnära läge invid sjön Flögen, är en välbevarad empireherrgård, uppförd 1809. I byn finns ett äldre magasin uppfört i skiftesverk. Stora (och mäktiga) alléer kantar vägen. Inom området vid byn finns tre gravfält, varav två gravfält är från yngre järnåldern, samt en hålväg och två stora rösen. Ingår i riksintresseområde för kulturmiljövården.

20. Hultaby slottsruin

Strax väster om Vetlanda ligger Hultaby borg, där ruinerna efter en medeltida borg från 1200-talets senare hälft ligger naturskönt på en halvö vid stranden av Norrasjön. Ett flertal husgrunder efter en mer oregelbunden bebyggelse finns öster om borggården och har tolkats som en slags förborg. Ruinområdet ingår i ett större område av riksintresse för kulturmiljövården.

21. Hultaby

Hultaby är en herrgård i ett öppet brukat landskap

med åker och äng och med stora ekar i den kuperade ängsmarken ner mot sjön. En högväxt allé kantar tillfartvägen till gården.

22. Drakulla

Drakulla är en ensamliggande herrgård i ett öppet relativt flackt landskap med åker- och betesmarker i anslutning till Grumlan. En nyanlagd allé kantar vägen fram till gården. På en halvö i sjön finns resterna av en medeltida borg och i väster finns ett gravfält.

23. Gettinge

Gettinge är en by med ett flertal stor brukningsenheter, välbyggda gårdar med äldre manbyggnader. Den centrala delen av byn följer utsträckningen enligt storskifteskartan 1793. Längs med vägen finns flera hamlade träd.

24. Byestad gravfält

I Byestad ligger Byestads gravfält, vilket är Smålands största gravfält och området är en av de tidigast bebodda i trakten. På gravfältet har det hittats 326 lämningar som till största del daterats till järnåldern. I området finns även fossil åkermark med åkerterraser och röjningsrösen. Det finns även 11 treuddar och en sexudd.

25. Tångerda

Tångerda är en relativt tät by i ett höglänt landskap. Delar av byn ligger enligt storskifteskartans utsträckning 1802. Det finns en runsten, gravhögar och lämningar efter boplatser i byn.

26. Karlslund röjningsröseområde

I den flacka barrskogen finns ett stort fornlämningsområde med över 1500 röjningsrösen, vilket

ger oss information om ett tidigare omfattande jordbruk i området.

27. Slättelund

Stort område med fossil åkermark och gott om röjningsrösen. I öster går den gamla färdvägen mellan Näsby och Bäckseda kyrka - Prästastigen.

28. Tjuvarör

Område med många fornlämningar, bland annat ett gravfält med runda och rektangulärastensättningar och domarring. Här finns också ett antal bronsåldersrösen och en milsten från 1779 invid vägen.

29. Illhargens gravfält

Ett gravfält från yngre järnåldern, 400 - 1050 e.kr., med cirka 115 gravar. Här finns även fem treuddar samt en ovanlig fyrudd. Området gränsar i norr till Illhargens naturreservat.

Illhargens gravfält utgörs av mer än 115 gravar från yngre järnålder.

Gröna stråk

1. Bäckstråket

Stråket förbinder centrum med stadens ytterområden och de flesta av stadens viktigaste parker som Forngårdsparken, Sjukhusparken, Ybelska parken och Kvarndammsparken. Stråket går igenom hela staden med början i norr vid Nydala, fortsätter genom Kvarndammen och Forngården. Därefter ligger bäcken nergrävd ett kvarter vid Kanalgatan för att sedan fortsätta genom bostadsområdet Stensåkra och ner till reningsverket. Här renas vatten i en damm, fortsätter under Västerleden och ut i Illharjenområdet där bäcken leds ut i Emån.

Stråket är mycket populärt som promenadslinga genom staden. Längs bäcken finns en del bänkar och belysning. Stigarna längs bäcken bra och tillgängliga för de flesta grupper. Bäckstråket har ett stort socialt värde som ett grönt promenadstråk genom staden.

Stråket har ett stort kulturhistoriskt värde då det funnits med i stadsplanerna sedan lång tid tillbaka och Bäckstråket har under lång tid setts som värdefullt för staden. 1962 lades dock delar av bäckfåran igen för att skapa fler parkeringsplatser i centrum. I Stensåkraområdet samt vid Kvarndammen finns två gamla fina stenbroar över bäcken som klassas som fasta fornlämningar.

Bäckstråket har ett stort ekologiskt värde som spridningskorridor för växter och djur genom staden. Längs delar av bäcken finns en fin våtmarksflora och under våren blommar exempelvis gulsippa längs bäckkanten.

Bäckstråket är en av de mest omtyckta promenadstråken i hela staden.

En stenbro i Kvarndammen är ett värdefullt kulturhistoriskt inslag och höjer upplevelsen längs Bäckstråket.

2. Centrumstråket

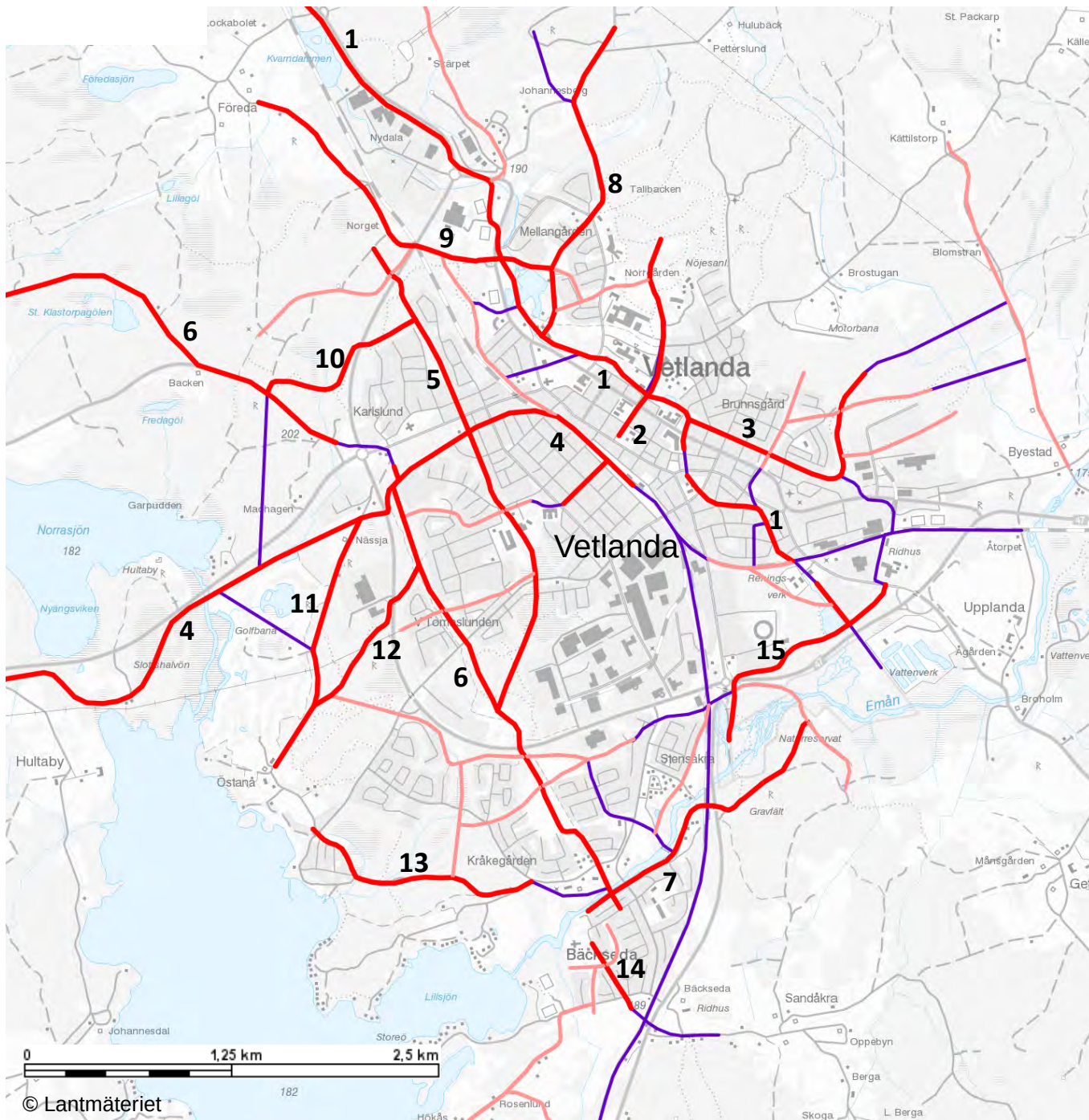
Stråket utgörs av Södra och Norra Esplanaden, Apoteksparken och vägen upp till Norrgårdsområdet. Södra Esplanaden består av en lindallé som är planterad mellan gatans båda körfält. Träden är nästan 100 år gamla och står med ca 10 m mellanrum. Esplanaden börjar vid Tomasgårdens äldreboende och riktar sig ner mot järnvägsstationen och avslutas i Järnvägsparken

Norra Esplanaden består av relativt nyplanterade lindar och äldre lönnar. Stråket förbinder Apoteksparken med Forngårdsparken och Bäckstråket. Östra delen är ett viktigt rörelsestråk genom staden men entrén mot Norrgårdsområdet är otydligt och bör förbättras med lättillgänglig information och mer vegetation.

Södra och Norra Esplanaden var tänkta som paradgator igenom staden och finns med på planer från slutet av 1800-talet. Esplanaderna fungerar idag som siktstråk och orienteringselement i staden. En stor byggnad i centrum hindrar att delarna kopplas samman.

3. Odengatsstråket

Odengatsstråket börjar som en förgrening av Bäckstråket vid Fågeldammen och sträcker sig delvis längs Odengatan mot Brunnsgård. Till en början består det av en smal klippt gräsyta med en lönnallé längs med en mindre bilväg. I övrigt finns endast några solitärträd av bland annat björk, tall, lönn, fågelbär och äpple. Området är öppet och saknar rumsindelning. Stråket fortsätter sedan som en gång- och cykelväg och söder om Brunnsgård går det in i ett lövskogsbälte som fortsätter ända

ut till Brunnsgårds industriområde. Stråket går sen ut i den omgivande skogsmarken och ansluter till motionsslingan i Brunnsgårdsskogen. Det är betydelsefullt som förbindelselänk mellan Bäckstråket med de intilliggande parkerna och den omgivande skogen.

Stråket har bevarats på grund av tidigare planer på en väg längs sträckningen. Det har en viss orienterande funktion och delar in staden i delar. Skogspartierna är viktiga för spridningen av växter och djur in i staden.

4. Järnvägsstråket

En grusad gång- och cykelväg går längs den gamla banvallen från Järnvägsparken västerut förbi Skogskyrkogården under Västerleden och fortsätter sedan ut mot Myresjö. Det är mycket betydelsefullt då det förbinder staden med omgivande landbygd. Banvallen har en fin ruderaflora med flera ovanliga arter. Det är ett välanvänt motionsstråk och delar av den fungerar som skidspår på vintern.

5. Kraftledningsstråket

Genom området sträcker sig ett grönstråk som tidigare varit en kraftledningsgata. Stråket är ca 20-40 m brett vid sträckningen mellan bostadsområdena. I norr förbinds stråket med Karlslunds rekreationsområde. Västerleden bildar en barriär genom skogen, men en bro förbinder gångstråken söder och norr om Västerleden. En grusväg går längs huvuddelen av sträckan igenom bostadsområdena.

Vid Tomaslundsskolan blir grönstråket otydligt och bör utvecklas genom att förbättra gång- och cykelvägen förbi skolan samt anlägga mer busk- och

trädvegetation. Framkomligheten bör även förbättras över Skytteparken och vidare över Östanåvägen och Tomasbacken, där stråket ansluter till Prästastigen.

6. Prästastigen

Stråket sträcker sig igenom Vetlandas västra delar igenom norra Bäckseda och ner till Emån. Stråket förbinder Skogskyrkogården i norr, Plantskolans och Tomaslundens skogsområden, Tomasbacken och Brunnsgårdsbergets lövskog och hagmarker och slutligen Emån med tillhörande natur. Stigen går igenom varierad natur med barrskog i norr och öppen mark och lövskog längre söderut. Prästastigen är ett populärt gång- och cykelstråk, men trafikbuller från Västerleden stör tyvärr en del av upplevelsen längs stigen. Vid Sävsjöondellen är stråket otydligt och svårframkomligt.

Prästastigen är en mycket gammal så kallad häradsväg som förband Näsby och Bäckseda kyrka. Delar av stigen är klassad som fornminne. Den södra av de skyddade sträckorna är dock asfalterad och det är svårt att känna att det är en historisk stig. Delen i norr är bevarad i sin ursprungliga sträckning och opåverkad i övrigt. Stråkets kulturella betydelse och dess historia bör framhävas och bevaras för framtiden

7. Emåstråket

Emån ligger som ett brett grönstråk i Bäckseda mellan bostadsområden i söder och norr. Området längs ån består av lövträdsvegetation med ett fältskikt som varierar beroende på skötselgraden. Al dominerar i trädskiktet längs ån, men även lönn, sälg, asp, alm, björk och rönn är vanligt före-

Prästastigen är en gammal så kallad häradsväg som förband Bäckseda och Näsby kyrka. Här syns stråkets sträckning förbi de igenväxande betesmarkerna i norra Tomasbacken.

Emåstråket passerar förbi ett kolonilottsområde vid Mela kvarn.

Från Mellangården till Himlabackarna går ett mycket populärt grönstråk.

kommande. Emån är ett mycket tilldragande och vackert inslag som karakteriserar området. Många har båtar längs ån och här finns flera odlingsområden. Några broar förbinder den norra och södra sidan.

Emån präglar hela Bäckseda och är viktigt bland annat för orienteringen i samhället och dess identitet. Området har en lång historia med flera fornlämningsområden.

Längs ån finns ett flertal nyckelbiotoper och Emån klassas som Natura- 2000 område och område av riksintresse för naturvården. Miljön längs ån är mycket värdefull för växter och djur.

8. Mellangårdsstråket

Stråket ansluter i söder till Bäckstråket och sträcker sig förbi Kvarndammen och bebyggelsen i Mellangården vidare ut mot Himlabackarna. I norr länkas stråket samman med Värnevägen. Längs de södra delarna av stråket är vegetationen sparsam och bör utvecklas med mer träd och buskar. Vid Norrvägen bör om möjligt mer träd planteras för att få ett grönare stråk utan tydliga avbrott. I de norra delarna av stråket ansluter på flera ställen stigar och motionsspår som sträcker sig ut i Norrgårdsområdet. Stråket används i stor utsträckning för att motionera och ta sig ut i naturen vid Norrgårdsområdet.

9. Tjustkullestråket

Stråket förbinder Mellangårdsstråket och Bäckstråket med Karlslunds rekreationsområde och vidare till Föreda. Stråket passerar Tjustkulle där terrängen är kuperad vilket gör stråket oframkom-

ligt för vissa grupper. Västerleden utgör en barriär vilken minskar tillgängligheten till Karlslunds rekreationsområde och Föreda. Västerleden har även en betydande bullerpåverkan vilket stör upplevelsen längs stråket. I de västra delarna av Tjustkulle finns ett hygge som planterats med lövträd vilket gör att upplevelsevärdena kommer att öka i takt med att lövskogen växer sig stor. Det ökade inslaget av lövträd kommer även gynna områdets växt- och djurliv. Storgatan kan korsas genom en planskild passage, något som är positivt för säkerheten och ökar nåbarheten till naturen.

10. Karlslundsstråket

Stråket går mellan Hällingevägen och Kraftledningsstråket via Karlslundsskogen och Karlslunds rekreationsområde. Stråket genomkorsas i mitten av Västerleden som kan passeras via en tunnel. Vegetationen utgörs nästan uteslutande av gran- skog. Västerleden har stor negativ inverkan på området på grund av det omfattande trafikbullret. Bullervallar och vegetationen minskar dock bullret i viss utsträckning.

11. Gamla Östanåvägen

Från järnvägsstråket går ett grönt stråk ner mot Östanås fritidsområde parallellt med golfbanan. Stråket går huvudsakligen genom barrskog men golfbanan öppnar upp landskapet västerut. Terrängen är relativt flack och underlaget utgörs av packad grusväg, vilket gör att många olika grupper kan använda sig av grönstråket.

12. Nässjastråket

Stråket länkar samman Prästastigen och Östanå och går mestadels genom barrskog. Västerleden passeras genom en tunnel men stråket har en

otydlig fortsättning vid industriområdet. Vid industriområdet följer stråket Västerleden en bit innan den svänger av och passerar ett hygge. Stråket bör utvecklas genom att förseas med bättre underlag, exempelvis stenmjöl, för att öka användningen. Vid industriområdet bör det planteras mer träd och buskar för att skärma av och höja upplevelsen.

13. Heidemanstråket

Ett mycket populärt och välanvänt stråk som förbinder Östanå med Sandlandet och Bäckseda. Georg von Heideman, som stråket är uppkallad efter, anlade vägen i början av 1900-talet. Det används för promenader och motion, både av allmänheten och av organiserade föreningar. Även skolor och förskolor använder grönstråket för att ta sig till Östanå. Stråket går huvudsakligen genom barrskog och terrängen är ganska flack vilket gör den framkomlig för många. I öster angränsar stråket till åkermark och vilket skapar utblickar ned mot Grumlan och Emån. På många ställen längs stråket ansluter mindre grönstråk och andra stigar och motionsspår.

14. Kyrkallén

Efter en barriär och otydlig koppling vid Storegårdsvägen fortsätter Prästastigen vidare ut mot hagmarkerna söder om Bäckseda. Stråket sträcker sig förbi ett par öppna gräsytor innan den går vidare längs en allé. Allén består av flera stora, grova ekar vilket ger en mäktig känsla och höjer upplevelsen längs stråket. Stråket utgjorde förr den gamla vägen för Bäckseda socken till kyrkan, vilket ger stråket ett kulturhistoriskt värde.

15. Stensåkrastråket

Från ridhuset förbi reningsdammarna och Kantarellen vidare till Illharjen går ett populärt grönstråk. Stråket är en del av gång- och cykelvägnätet och är en av få stråk som går i öst-västlig riktning i tätorten. Terrängen är smått kuperad men har god framkomlighet. Stråket går mestadels genom barrskog och till viss del även i bostadsområde med relativt lite grönska, bland annat passerar en parkering vid Kantarellen. Reningsdammarna vid Vetlandabäcken höjer upplevelsena längs stråket. Vid Harjenrondellen finns en tunnel som ökar tillgängligheten till Illharjen och binder ihop stråket med Bäckseda.

Stensåkrastråket passerar dammarna i Vetlandabäcken.

Kyrkallén pryds av flera stora ekar.

Parkbeskrivningar

För varje park (med undantag från de som saknar respektive värde) anges upplevelse- och naturvärden enligt tabellerna i bilaga 3.

Småparker

101. Mellangården östra

Småpark 0,4 ha

En liten grönyta med trädgångar och högvuxet gräs ligger mellan bostadskvarteren. Några mycket stora ekar ger platsen karaktär och rumslighet. Grönområdet används främst som lekområde. De stora träden används mycket av barnen med gungor och rep fästa i grenarna. Området som tidigare betats har fortfarande kvar delar av sin hagmarkskaraktär och de stora träden är viktiga för bland annat fåglar och insekter. Vid stenrösena finns spår av den gamla hagmarksfloran bevarad.

Upplevelsevärden: lekfullhet, kulturhistoria.

Naturvärden: Träd med speciella egenskaper, stora träd, värdefulla strukturer, kulturhistoriska spår

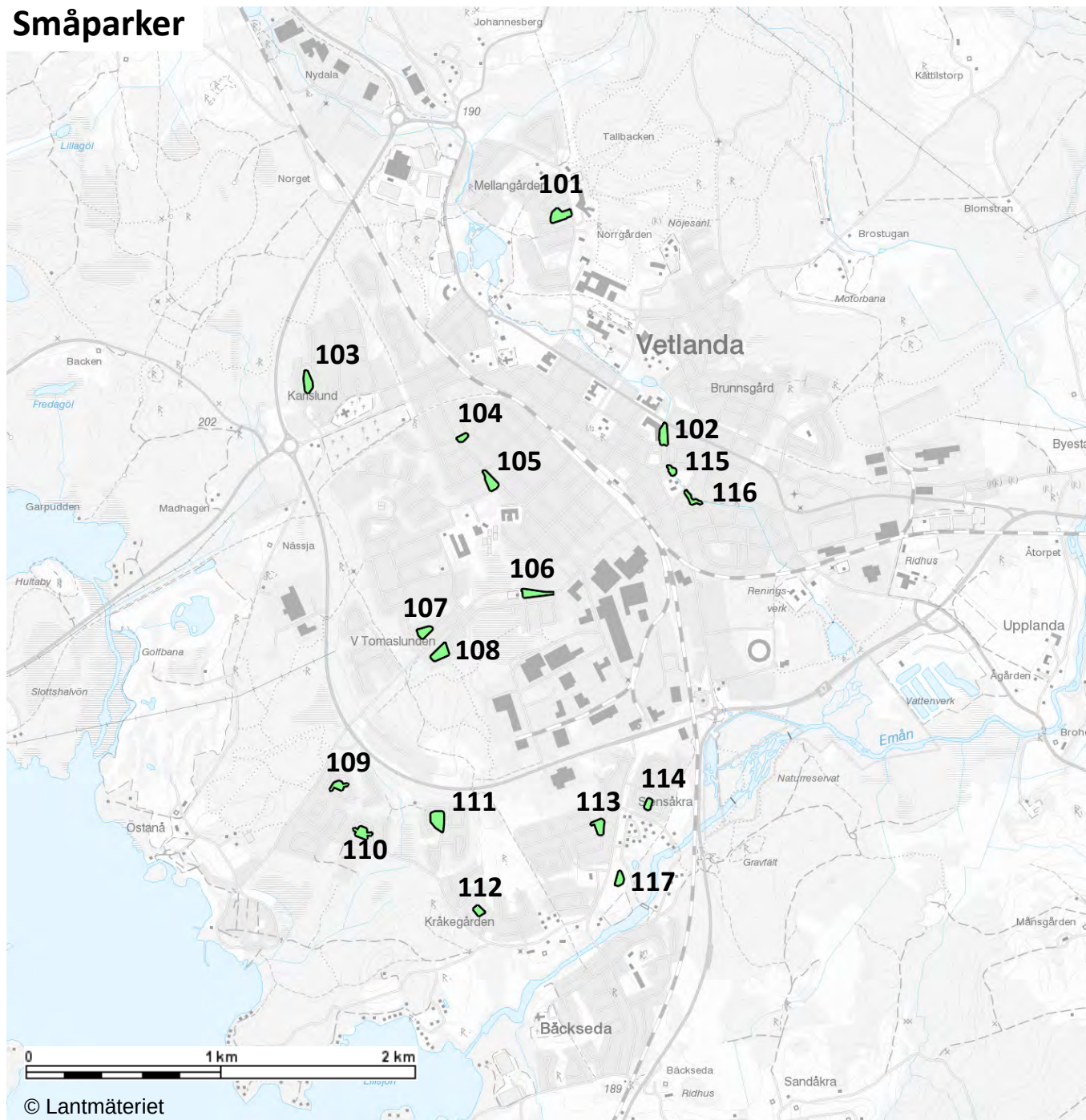
102. Mogärdeparken

Småpark 0,3 ha

En privatägd liten park ligger mellan Mogärde servicehus och Vetlandabäcken. Genom parken går en asfalterad gc-väg. I parken växer klibbal, ask, alm, lönn, hägg, syrén, kornell och olvon. och några rhododendron finns längs bäcken. Parken används en del av de boende på servicehuset och som genomgångspark.

Upplevelsevärden: Artrikedom, rofylldhet, skönhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Småparker

Naturvärden: Hydrologi, träd med speciella egenskaper, trädsammansättning, spridningskorridor

103. Lövkullen

Småpark 0,3 ha

Det lilla grönområdet består av en kulle och en liten skogsdunge där tall finns i det övre skiktet och björk, sälg, ek och rönn är på väg upp. De närboende barnen leker mycket här.

Upplevelsevärden: lekfullhet, rofylldhet

104. Vegaplan

Småpark 0,1 ha

En mindre lekplats ligger på en triangulär grönyta. Vegetationen består av några äldre lönnar, en lind, några yngre björkar och runt lekplatsen växer bland annat en oxelhäck och häggmispel. Här finns en bänk och gatans belysning ger kvällsljus, men läget intill Vasagatan ger en viss otrygghet och störande trafikbuller. Området kan utvecklas till att få ett större lekvärde samt till en naturlig mötesplats. Upplevelsevärden: Samvaro och service, lekfullhet, tillgänglighet.

105. Vasaparken

Småpark 0,3 ha

En inhägnad ganska stor lekplats bildar tillsammans med en gles skogsdunge en triangulär grönyta vid Vasagatan. Trädvegetationen består främst av björk och tall, men här växer även alm, lönn och ek. Området används som lekplats och som hundrastplats. Upplevelsevärden: Samvaro och service, lekfullhet, tillgänglighet.

106. Transformatorlunden

Småpark 0,3 ha

På en liten grönyta längs gatan växer gamla björkar och bildar en gles liten skogsdunge. En gc-väg leder genom en del av området.

Upplevelsevärden: Tillgänglighet.

107. Tallparken

Småpark 0,2 ha

En liten lekplats ligger i en gräsmatta med en dunge av höga gamla tallar inne i ett lugnt bostads-kvarter. Området omgärdas av en stenmur som ger parken ett kulturhistoriskt värde.

Upplevelsevärden: Lekfullhet, tillgänglighet.

108. Linnéparken

Småpark 0,3 ha

Inne i bostadsområdet ligger en grönyta med en tennisplan och lekplats. Här finns en linbana och andra lekredskap. I gräsmattan växer äldre tall och björk och längs kanterna växer snöbär.

Upplevelsevärden: Lekfullhet, friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

109. Norra Östanskogsparken

Småpark 0,2 ha

Området ligger på naturmark med tall och björk och bildar en mysig liten lekvänlig miljö med lekplats.

Upplevelsevärden: Lekfullhet, rofylldhet, tillgänglighet.

I Tallparken finns en liten lekplats.

I Linnéparken finns en lekplats med linbana och en gammal gräsbevuxen tennisplan.

I Mellangården östra finns flera stora ekar och en öppen gräsyta som bör skötas som ängsmark för att gynna växt- och djurlivet i staden.

Vid Emigrantparken bildar Vetlandabäcken en liten damm som utgör ett trevligt inslag i centrummiljön.

110. Södra Östanskogsparken

Småpark 0,2 ha

Området ligger utanför ett dagis och har klippta gräsytor och en lekplats. Området används flitigt av förskolebarnen.

Upplevelsevärden: Lekfullhet.

111. Kråkegårdskullen

Småpark 0,4 ha

Inne i kvarteret ligger en skogsdunge uppe på en bergskulle. Tall dominerar, men här finns även björk, ek, rönn, säl, en och hägg. Här finns många upptrampade små stigar.

Upplevelsevärden: Lekfullhet, friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

Naturvärden: Topografi, död ved, värdefulla strukturer

112. Lilla Kråkegården

Småpark 0,1 ha

Inne i ett lugnt kvarter ligger denna lilla dunge med uppvuxen och lekvänlig vegetation. Här finns ett par stenrösen och några stora ekar.

Upplevelsevärden: Vildhet, lekfullhet, kulturhistoria.

Naturvärden: Död ved, träd med speciella egenskaper, stora träd, kulturhistoriska spår

113. Lilla Slipareparken

Småpark 0,2 ha

I Stensåkra ligger ett litet grönområde med en lekplats och pulkabacke och sparsamt med vegetation.

Upplevelsevärden: Lekfullhet, tillgänglighet.

114. Lilla Stensåkra

Småpark 0,1 ha

Inne i bostadskvarteret ligger denna lilla grönyta med klippt gräsmatta och ett flertal ganska unga lönnar av olika slag.

Upplevelsevärden: Tillgänglighet.

115. Emigrantparken

Småpark 0,1 ha

En liten grönyta längs Vetlandabäcken med klippta gräsytor och några utspridda träd. I dammen finns en liten ö med några träd. Genom parken går en gc-väg som utnyttjas flitigt och här finns bänkar att sitta på.

Upplevelsevärden: Rofylldhet, skönhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Naturvärden: Hydrologi

116. Trekanten

Småpark 0,1 ha

Parken består huvudsakligen av Vetlandabäcken med omgivande planteringar och buskage. Det finns sittplatser intill bäcken och området är lättillgängligt via gång- och cykelvägar.

Upplevelsevärden: Rofylldhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Naturvärden: Hydrologi

117. Lilla Gillesgården

Småpark 0,1 ha

Parken utgörs av en klippt gräsyta med planterade nyplanterade fruktträd. Genom parken går en gång- och cykelväg som leder ut till Emån.

Upplevelsevärden: Tillgänglighet

Närparker

201. Mellangården västra

Närpark 2 ha

Parken ligger inne i ett lugnt bostadsområde och innehåller både klippta gräsytor, skogsmark och Vetlandabäcken som rinner igenom parken. I öster ligger en liten kulle med lövlundsvegetation. Här växer framför allt ek men även asp, lönn och rönn och på marken växer bland annat mycket liljekonvalj. Skogen längs bäcken domineras av al, men här finns även bland annat björk, gran, tall, lönn och sälg.

Upplevelsevärden: Artrikedom, lekfullhet, vattenkontakt, tillgänglighet

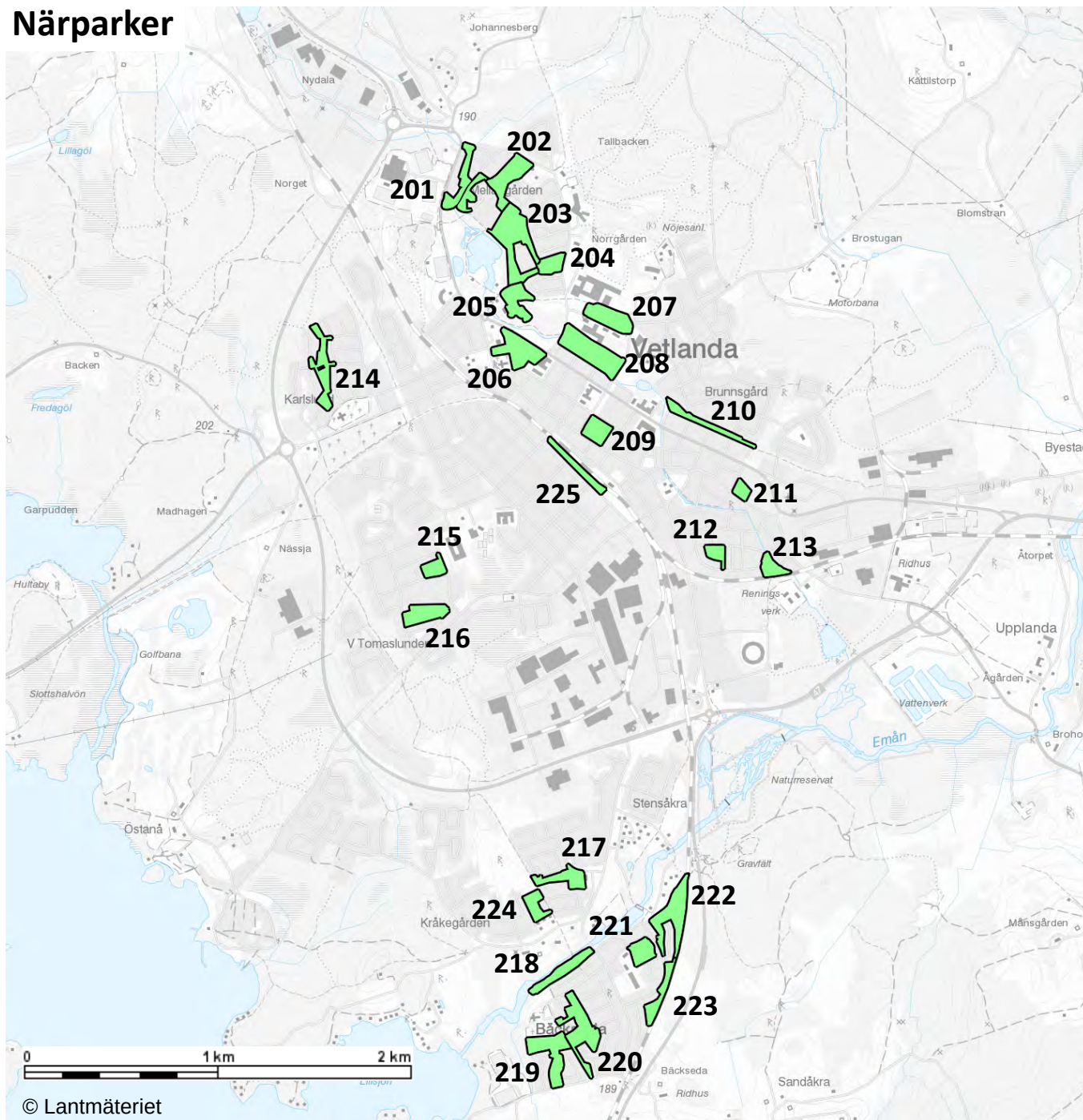
Sociala värden: Området används av folk som promenerar och rastar hunden. Kullen i öster ligger precis utanför en förskola och används mycket av barnen med flera stigar som slingrar fram över kullen.

Kulturella värden: I södra delen finns en kultur lämning och på kullen finns en fornlämning i form av en hög. I östra delen finns både stenmurar och odlingsrösen kvar.

Ekologiska värden: Området längs bäcken är artrikt och utgör en värdefull miljö. Kullens vegetation är även den värdefull med mycket olika slags lövträd och några riktigt stora ekar. I området växer den rödlistade arten backsippa.

Naturvärden: Hydrologi, stora träd, signalart

Närparker

I Mellangården norra finns många stora ekar.

Vegetationen i Mellangårdsområdet bör utvecklas med mer buskar och träd för att skapa rumsbildningar och öka upplevelsevärdet av parken.

202. Mellangården norra

Närpark 2,3 ha

Området ligger på en liten höjd och består av igenväxande hagmark med halvöppen karaktär. Vegetationen är varierande med ett trädskikt av bland annat ek och tall, buskpartier och högt gräs.

Upplevelsevärden: Skogskänsla, vildhet, lekfullhet, kulturhistoria, rofylldhet

Sociala värden: Naturområdet används främst som plats för kvartersbarnens lek. Man kan promenera igenom området, men här finns inga anlagda stigar. Området är även viktigt som utsikt ifrån de närboendes fönster.

Kulturella värden: Området har inget högt kulturhistoriskt värde, men hagmarkskaraktären visar markens tidigare användning.

Ekologiska värden: Området hyser en stor mångfald av arter och det finns många stora gamla träd som är viktiga för bland annat fåglar, insekter och vedlevande svampar. Det är viktigt att ekarna inte skuggas ut av sly och unga björkar för att de ska överleva på lång sikt.

Naturvärden: Död ved, trädammansättning, stora träd, värdefulla strukturer, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

203. Mellangårdsparken

Närpark 3,9 ha

Stora gräsytor med enstaka buskar och träd dominerar området. Här finns en stor lekplats med lite annorlunda och spännande lekredskap, en fotbollsplan och en mindre grusplan. Området är relativt innehållsfattigt med mycket sparsam högre vegetation. Det långsmala området i söder består av en gräsyta med några solitära träd och buskar. I norra delen finns rester av vad som kan ha varit en stenmur och runt denna växer en dunge med lönn, al, fågelbär, hägg, snöbär och syren.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, lekfullhet, friluftsliv och aktivitet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Många promenerar igenom området, leker, spelar boll eller rastar sina hundar. Mellangårdens lekplats är omtyckt av skolor och närboende och används mycket.

Kulturella värden: Området har inget särskilt kulturhistoriskt värde.

Ekologiska värden: Området har låga ekologiska värden med sitt fattiga vegetationsinnehåll.

204. Mellangården södra

Närpark 1 ha

Området består av stora högvuxna gräsytor som genomskärs av en stenmur kantad av mycket träd och buskar. I området finns även en gammal jordkällare.

Upplevelsevärden: Artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, tillgänglighet

Sociala värden: Området används förmodligen för kvartersbarnens lek. Man kan promenera genom området, men här finns inga anlagda stigar.

Kulturella värden: Stenmuren och jordkällaren är spår som påminner om områdenas tidigare användning och är viktiga att bevara.

Ekologiska värden: De stora gamla träden är viktiga för bland annat fåglar och insekter.

Naturvärden: Trädsammansättning, kulturhistoriska spår

205. Fruktlund

Närpark 1,6 ha

Området består främst av en stor fruktlund bestående av en mängd olika äpple- och plommonsorтер placerade i långa rader ute i en stor gräsmatta. Många små blomsterplanteringar av varierande slag ger området en personlig och trädgårdsmässig prägel.

Upplevelsevärden: Skogskänsla, artrikedom, samvaro och service, lekfullhet, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Området besöks mycket av lokalbefolkningen, skolor och dagis och får ibland även besök av organiserade busslaster. Kreativiteten får här fritt spelrum och idéer kan förverkligas.

Kulturella värden: Arbetet med Fruktlund började den 26 april 1993. Dåvarande stadsträdgårdsmästare Per-Ola Lewander, Berne Karlsson och Ingvar Rutgersson var initiativtagare till Frukt-

lundens tillkomst. Ingvar har senare skapat stiftelsen Vetlanda Fruktlunds Bevarande, vilken ska sörja för fruktlundens fortlevnad. Området är inte så gammalt, men dess speciella karaktär och innehåll gör att det är värdefullt att bevara.

Ekologiska värden: Det finns ett värde i alla de sorters fruktträd som finns i området. De stora välklippta gräsytor utgör dock en dålig miljö för många arter.

Naturvärden: Stora träd, spridningskorridor

206. Kyrkparken

Närpark 3 ha

Parken består av en stor böljande gräsyta med sparsam högre vegetation. Området har en öppen karaktär och i öster finns en dagvattendamm med riklig vegetation. Mot Nygatan står en askallé och mot Kyrkogatan står äldre björkar samt någon alm och lönn. Mot kyrkan och kyrkexpeditionen står trädgångar och solitärer av olika slag. Träden är gamla och består av björk, alm, hägg, sälg, lind, lönn och oxel.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, artrikedom, kulturhistoria, rofylldhet, vattenkontakt, tillgänglighet

Sociala värden: Området saknar nästan helt detaljer så som bänkar, belysning och stigar, vilket minskar tillgängligheten. En cykelväg går dock längs med Nygatan och in mot kyrkexpeditionen. Längs med vägen står några bänkar utplacerade, men läget och utsikten mot Nygatan gör dem oattraktiva.

Större delen av Mellangården södra utgörs av gammal åkermark.

Dagvattendammen i Kyrkparken höjer områdets ekologiska värden samtidigt som den är ett trevligt inslag i parkmiljön.

Norrgårdens gravfält har både höga kulturella och ekologiska värden.

Kyrkparken består huvudsakligen av stora, ganska innehållslösa gräsytor.

Kulturella värden: Området ligger i Vetlandas historiska centrum. I parken finns idag en nyanlagd runstenslund där tre stycken nytillverkade runstenar står utplacerade. Originalen finns förmodligen inmurade i Vetlanda kyrka. Vetlanda kommun har den största koncentrationen runstenar i Småland och lunden har ur pedagogisk synvinkel en stor uppgift att fylla. Det öppna området är viktigt för att skapa sikt upp mot kyrkan.

Ekologiska värden: De stora gamla träden är värdefulla för den biologiska mångfalden. Dagvattendammen bidrar till vattenrening och är ett viktigt inslag för många arter i en övrigt artfattig park.

Naturvärden: Hydrologi, träd med speciella egenskaper, trädsmammansättning, stora träd

207. Norrgårdens gravfält

Närpark 1,3 ha

Området ligger mellan Vetlanda sjukhus och Njudungsgymnasiet och består av öppen hagmark med ett gravfält. Runt huvuddelen av gravfältet finns en låg sentida stenmur och tvärs över går en gammal igenlagd väg. Flera upptrampade stigar korsar genom området. I den västra delen växer en tallunge men huvuddelen av marken är öppen med enstaka björkar, tallar och enar. Fältskiktet består av gräs och ljungvegetation.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, artrikedom, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

Sociala värden: Området används en del av eleverna på gymnasiet, främst som genomgångsyta till och från skolan. Gravfältet är en vacker och

uppskattad miljö för promenadslungan Nollan som passerar området.

Kulturella värden: Området klassas som fornvårdsområde och innehåller ca 75 fornlämningar, bestående av 10 högar, 54 stensättningar, 6 treuddar och 5 resta stenar. Det har ett stort kulturellt värde och är även visuellt viktigt som en öppen grönyta mellan bebyggelsen.

Ekologiska värden: Gräsmarken har ett stort biologiskt värde kopplat till ängsfloran. Har finns sällsyn-ta arter som spindelört och vårfingerört.

Naturvärden: Träd med speciella egenskaper, trädsmammansättning, kontinuitet, värdefulla strukturer, värdefull skötsel, kulturhistoriska spår, signalarter, spridningskorridor

208. Sjukhusparken

Närpark 3,6 ha

Området ligger mellan vårdcentralen och bäcken och karakteriseras av stora gräsmattor med spridda träd-dungar, buskpartier och solitärer. I trädskiktet dominerar björk och tall, men i en del av området är mer exotiska trädslag planterade. Här kan man bland annat hitta rödek, blodbok, vitoxel, turkisk trädhassel, pyramidek och glanslind. Lite längre västerut längs stråket ligger en mindre plantering kallad Blomsholm med främst buskar, men även perenner och sommarblommor. Här finns också en mindre damm som en del i Bäckstråket.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, skogskänsla, artrikedom, lekfullhet, rofylldhet, skönhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Det populära bäckstråket går igenom parken som främst används i rekreations- och motionssyfte. Gräsplanerna används av närbelägna skolor för lek och idrott. Här finns också en pulkabacke som används ibland. Blomsholm har ett pedagogiskt värde då tanken är att man här ska kunna gå omkring och lära sig olika växtarter. Skyltar visar artnamn på en del av växterna både i träd- och busksortimentet.

Kulturella värden: Under 60-talet anlades Sjukhusparken längs bäckstråket. Marken som tidigare hade varit sank och otillgänglig blev nu omvandlad till parkmark. 1976 ritade Mårten Bredberg Blomsholms buskplantering, som skulle visa upp ett brett busksortiment. Samtidigt anlades även en plaskdamm med skulpturen "Lekande barn" av Brita Nehrman. I samband med trädets år 1985 planterades ett område söder om sjukhuset med en mängd olika trädslag.

Ekologiska värden: Området fungerar som ett så kallat arboretum där man kan gå runt och se hur olika arter ser ut. Parken fungerar tillsammans med bäcken som spridningskorridor för växter och djur.

Naturvärden: Hydrologi, träd med speciella egenskaper, trädsammansättning, spridningskorridor

209. Apoteksparken

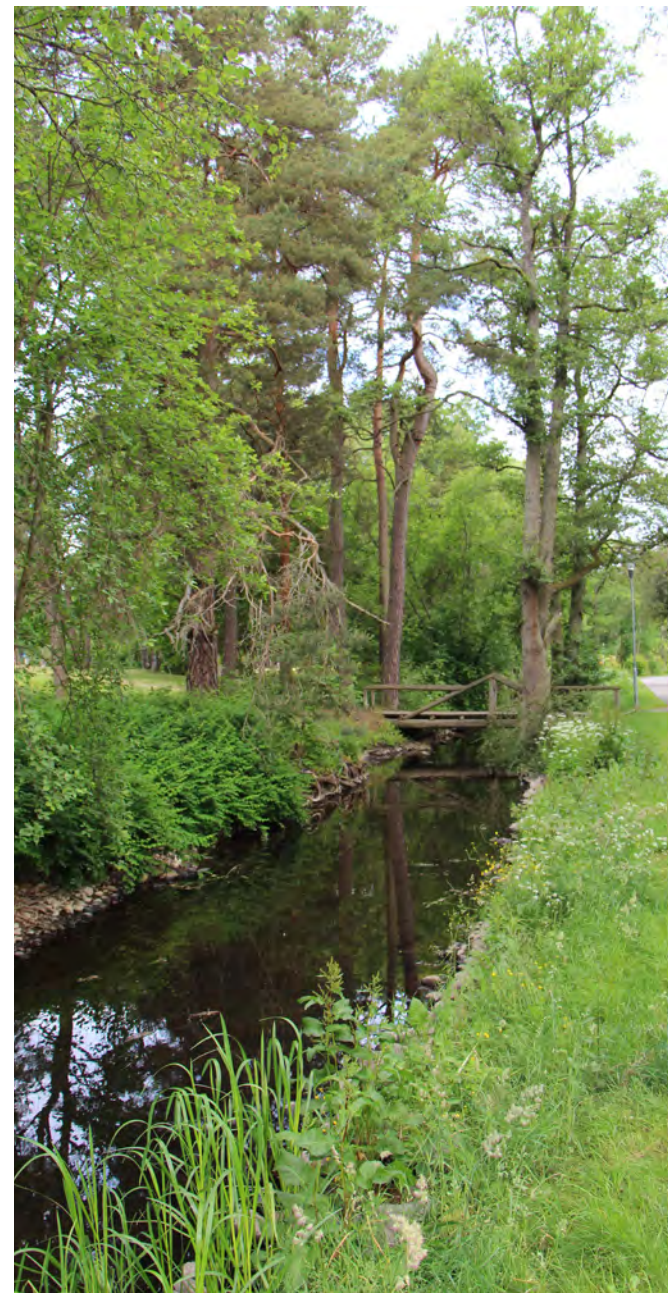
Närpark 1,3 ha

Parken är en central kulturpark med hög skötselnivå och fungerar som en liten prunkande oas inne i stadens centrum. I parken ligger det gamla Apotekshuset som idag används av Konstföreningen. Här ligger även Vetlanda museum som tidigare var stadens tingshus och en byggnad fungerar som hantverksgård. Området är halvöppet med stora gamla träd, ett fåtal buskar och flera stora blomsterplanteringar. De vanligaste trädslagen är alm, ask, lönn, lind och björk. Ett flertal hängformer av träd bidrar till att ge parken en särskild karaktär. I områdets nordöstra hörn ligger en lekplats.

Upplevelsevärden: Artrikedom, samvaro och service, lekfullhet, kulturhistoria, rofylldhet, skönhet, vattenkontakt, tillgänglighet

Sociala värden: Tillgängligheten är god med grusade gångar och små lutningar. Belysningen är bra och det finns många bänkar att slå sig ner på. Området fungerar som en plats för möten, rekreation, promenad och lek. Parken fungerar även som en genomgångspark då många rör sig igenom parken på väg genom staden. Parken är viktig för pensionärer, men föräldrar med barn och förskolor använder sig till exempel mycket av lekplatsen.

Kulturella värden: Området användes för längesen som exercisfält, men 1852 byggdes ett apotekshus på tomten, därav namnet. Trädgårdsmästare P. E. Petersson fick i uppdrag av apotekaren C. J. Braag att planera och anlägga parken. Marken var sank och kallades "enebuskfällan" och det krävdes

Bäckstråket passerar Sjukhusparken och är ett mycket populär promenadslinga.

Apoteksparken är en av Vetlandas äldsta parker och en av de mest omtyckta. I mitten av parken ligger det gamla apotekshuset som idag används av Konstföreningen.

Odengatsparken är relativt innehållslös och saknar stigar och sittplatser.

mängder av jord innan marken kunde planteras. Men efter mycket hårt arbete stod parken slutligen färdig år 1862. Parken bestod av grusade gångar, ståtliga träd, prydnadsbuskar, bersåer och lusthus. På 1920-talet förvärvade Vetlanda kommun parkområdet och trädgården blev en offentlig park.

En minnessten från 1933 över Vetlanda skvadron och Östra härads kompani står placerad i sydvästra delen av parken. I parken står också en runsten som flyttats dit 1897 ifrån Oxbacken. 1951 ritade Gösta Reuterswärd förslaget till den dammanläggning som fortfarande pryder parken. Vid dammkanten är statyn "Skogsnympfen" av Carl Eld placerad. En stor del av träden är förmodligen sedan slutet av 1800-talet, men nyplanteringar har gjorts. Gångsystem och rabatter har i stort sett varit oförändrat sedan 60-talet.

Platsen har stor kulturell anknytning med både museum, hantverksgård och konsthall inrymda i områdets byggnader. Skulpturer och minnesstenar är fina inslag som påminner om forna tider.

Ekologiska värden: Området är relativt artrikt med stora blomsterplanteringar och många väldigt gamla och stora träd av olika slag, vilket är positivt ur biologisk synpunkt. Området är ett viktig grönområde i ett i övrigt tätbebyggt område.

Naturvärden: Död ved, trädsammansättning, stora träd

210. Odengatsparken

Närpark 1,1 ha

Parken börjar som en förgrening av bäckstråket vid

Fågeldammen ungefär och sträcker sig längs Oden-gatan mot Brunnsgård. Parken består av en smal klippt gräsyta med en lönnallé längs med en mindre bilväg. I övrigt finns endast några solitärträd av bland annat björk, tall, lönn, fågelbär och äpple.

Upplevelsevärden: Artrikedom, lekfullhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Gång- och cykelväg igenom grönområdet saknas, man får istället gå på den angränsande gatan. I väster är parken lite bredare.

Kulturella värden: Parkstråket har bevarats på grund av tidigare planer på en väg längs sträckningen. Området har en viss orienterande funktion och delar in staden i delar.

Ekologiska värden: Parken är betydelsefull som förbindelselänk mellan bäckstråket och den omgivande skogen.

Naturvärden: Spridningskorridor

211. Oxbacken

Närpark 0,5 ha

Parken består av klippt gräsmatta och mycket träd av olika slag utplacerade framför allt i mitten av parken. Träden består bland annat av oxel, björk, alm, sälg, poppel, kastanj, rönn, ek, en och gran. Topografin är fin med två små kullar som höjer sig lite i förhållande till omgivningen.

Upplevelsevärden: Rofyllighet, skönhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Det finns inga anlagda gångar ige-

nom parken, men två upptrampade stigar visar på ett visst rörelsemönster. Det finns ingen belysning och de sittplatser som finns står ute vid vägen i bullrig miljö .

Kulturella värden: Förr fanns en runsten i utkanten av parken, men i samband med att en angränsande väg breddades flyttades stenen till Apoteksparken. Träden planterades före 60-talet. Namnet Oxbacken kommer av att området under en period användes som marknadsplats där det bland annat såldes oxar och kor. Det finns uppgifter om att det ska ha funnits gravhögar i parken som nu är borttagna.

Ekologiska värden: Parken har inget större biologiskt värde, men det artrika trädbeståndet lockar bland annat till sig fåglar. Grönområdet är viktig ur klimatsynpunkt i ett ganska tätbebyggt område.

Naturvärden: Trädsammansättning, värdefulla strukturer

212. Blåbärsbacken

Närpark 0,6 ha

En liten skogsbeklädd kulle ligger inne i bostadsområdet Stensåkra. Det övre trädskiktet består av tall och ett mindre parti asp. Det undre trädskiktet domineras av björk, men har även inslag av ek, rönn och lönn. I buskskiktet växer bland annat hassel och en.

Upplevelsevärden: Lekfullhet, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Små upptrampade stigar går

genom området vilket visar att området används relativt mycket, bland annat av förskolor.

Kulturella värden: Området har ett inget särskilt kulturellt värde.

Ekologiska värden: De gamla träden ger ett visst ekologiskt värde.

Naturvärden: Trädsammansättning

213. Stensåkrabäcken

Närpark 0,9 ha

Området angränsar till järnvägen och genom området rinner Vetlandabäcken. Vegetationen består av äldre tall, asp och björk samt slypartier av främst rönn, lönn och asp.

Upplevelsevärden: Artrikedom, lekfullhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Som lekplats för barnen i området och som ett viktigt promenadstråk längs bäcken är det värdefullt.

Kulturella värden: Området har inga särskilda kulturella värden.

Ekologiska värden: Relativt lågt ekologiskt värde där dock bäcken bidrar med vissa naturvärden och fungerar som spridningskorridor för många växter och djur.

Naturvärden: Hydrologi

Oxbacken är välskött med fina träd men det bör anläggas små stigar och placeras ut bänkar för att öka användandet av parken.

Uppe på kullen i Blåbärsbacken finns en lekplats.

Vegetationen i Stensåkra bäcken bör utvecklas till en ljus lövskog och gräsytan kan slås som äng.

Nyhagen utgörs av både öppna partier och mer tät skogsdungar. Området är värdefullt som utflyktsmål för den närliggande förskolan.

214. Lövhagen

Närpark 1,8 ha

Området sträcker sig igenom några villakvarter. Vegetationen är varierad med bland annat tall, björk, ek, lönn, gran, asp, fågelbär och sälg. I norr är vegetationen relativt tät med lövskog, söderut öppnar området upp sig i en halvöppen gräsmark och en gräsplan.

Upplevelsevärden: Artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, rofylldhet, tillgänglighet.

Sociala värden: I söder ligger en lekplats och en liten bollplan och på gräsytan har barn byggt några kojor. Det finns varken sittplatser eller belysning i parken, men en grusstig går igenom delar av parken.

Kulturella värden: I kanten mot bostäderna ligger fina stenmurar som bör bevaras.

Ekologiska värden: Den varierade växtligheten gör området värdefullt. Det finns flera stående döda träd som är viktigt för insekter och svampar.

Naturvärden: Död ved, trädsammansättning, kulturhistoriska spår

215. Tomasdungen

Närpark 0,8 ha

Området består av en skogsdunge med främst tall och björk i det övre skiktet och rönn, ek och hägg under. Mitt i området finns en liten kulle.

Upplevelsevärden: Lekfullhet.

Sociala värden: De upptrampade stigarna tyder på att barnen i skolan bredvid använder sig mycket av området. Det används även av hundägare.

Kulturella värden: Området har inga kulturella värden.

Ekologiska värden: Det ekologiska värdet är måttligt.

Naturvärden: Trädsammansättning

216. Nyhagen

Närpark 1,6 ha

Området består delvis av en kraftledningsgata och omgärdas av bostadsområden. Stora delar består av skog med mycket buskvegetation. Här växer främst björk, asp, tall, ek, fågelbär och gran. Grannar håller på flera ställen efter ytan närmast husen, men längre in är skogsdungen tät och det är svårt att ta sig fram. I västra delen av området låg tidigare gården Nyhagen med trädgård och åkermark.

Upplevelsevärden: Lekfullhet, rofylldhet.

Sociala värden: En upptrampad stig leder igenom området från öster till väster och området används troligen till promenad och lek.

Kulturella värden: Spår från torpet Nyhagen, som har fått ge namn åt parken, finns kvar i form av öppen mark med kulturväxter.

Ekologiska värden: Än idag har marken i väster lövängskaraktär med högt gräs och sparsamt med

högre vegetation bestående av fågelbär, sälg, äppelträd, syrén och schersmin.

Naturvärden: Trädsammansättning, spridningskorridor

217. von Liewens park

Närpark 1,5 ha

Parkområdet består till största del av klippt gräsyta och sparsamt med högre vegetation. I den östra delen ligger en liten lekplats med ett fåtal redskap och en liten pulkabacke. Genom området går en gång- och cykelväg.

Upplevelsevärden: Lekfullhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Området används till promenad och lek.

Kulturella värden: En fin stenmur sträcker sig längs tomtgränsen mot Bygdegården i väster där familjen von Liewen en gång bodde. Familjen har med sin donation satt stark prägel på Bäckседа, därav parkens namn.

Ekologiska värden: Parken har sparsamt med hög vegetation, är artfattig och har ett lågt ekologiskt värde.

218. Emån västra

Närpark 1,4 ha

Området längs ån domineras av lövträdsvegetation med ett fältskikt som varierar beroende på skötselgraden. Al dominerar i trädskiktet längs ån, men även lönn, sälg, asp, alm, björk och rönn är vanligt förekommande. Norr om Bäckседа kyrka ligger en

fin liten badplats som kallas Kyrkviken där stora björkar och klubbalar ramar in området.

Öster om cykelbron klipper grannarna gräset regelbundet och grönområdet ner mot ån ser välvårdat ut med spridda träd och blommor.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, skogskänsla, vildhet, artrikedom, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Området används mycket sommartid och har ett stort socialt värde. Skolklasser använder området för bland annat promenader, fiske och bad. Många har båtar längs ån och här råder aktivitet och plats för möten. Tillgängligheten längs ån varierar och här finns inga bänkar eller belysning.

Kulturella värden: Emån utgör ett mycket tilldragande och vackert inslag som sätter karaktär på området.

Ekologiska värden: Emåområdet har ett stort ekologiskt värde, med sin speciella vattenmiljö. Området utgör en viktig spridningskorridor för många arter knutna till vatten- och strandmiljöer.

Naturvärden: Hydrologi, trädsammansättning, värdefull skötsel, spridningskorridor

Badplatsen i Emån västra är ett omttyckt utflyktsmål.

En liten stig gör området längs Emån tillgängligt för fler än endast de närboende.

Den stora öppna gräsyten i Kyrkbacken skapar siktlinjer upp mot Bäckseda kyrka.

I Storegårdsparken finns en lekplats med mycket lek-utrustning. Lekplatsen används flitigt av både skolan och förskolan i området.

219. Kyrkbacken

Närpark 2,4 ha

Området består i söder av en stenig kulle täckt med en lundartad gles lövvegetation. Stora ekar dominerar, men mångfalden är stor med björk, rönn, lönn, hägg, oxel, alm, lind, hassel och en. En mycket gammal och alm utmärker sig. Den har tidigare varit hamlad och har idag en underlig knotig form. Upp mot kyrkan breder en gräsmark ut sig som tidigare varit åker.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, vildhet, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, rofylldhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Kullen är lekvänlig och genomkorsas av små stigar. Gräsmarken används i låg utsträckning.

Kulturella värden: Den öppna ängsyten är viktig för landskapsbilden och gör så att kyrkan framträder även på långt avstånd. Den knotiga almen är viktig att bevara. I lövdungens södra del finns en fornlämning i form av en stensättning.

Ekologiska värden: Särskilt lövlunden har ett högt naturvärde med gamla träd, varierad öppenhet och artrik växtlighet med ett myller av vitsippor och blåsippor på våren.

Naturvärden: Död ved, träd med speciella egenskaper, trädsammansättning, stora träd, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

220. Storegårdsparken

Närpark 2,8 ha

Ett stort grönområde ligger inne i bebyggelsen. Större delen av gräsyterna är klippta. Prästastigen leder i västra delen av parken upp mot kyrkan och kantas av en stenmur och varierande vegetation. Här växer alm, ask, ek, lönn, rönn och hassel.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

Sociala värden: Här finns gott om utrymme för aktivitet med en stor anlagd lekplats med många redskap, fotbollsplan, asfaltsplan och pulkabacke. Bäckseda skola och förskola använder parkens lekplats, pulkabacke och bollplaner. Här finns enstaka bänkar och belysning.

Kulturella värden: Här finns inga särskilda kulturella värden förutom Kyrkallén som sträcker sig längs västra sidan.

Ekologiska värden: Parken har relativt låga värden med stora öppna gräsytor och få träd. De stora ekarna längs gång- och cykelvägen höjer dock upp värdet i parken.

Naturvärden: Död ved, trädsammansättning, stora träd, kulturhistoriska spår

221. Ekbacken

Närpark 1,2 ha

Ekbacken ligger vid Bäckseda skola på en liten stenig kulle med en fornlämning på. Topografin är kuperad med en varierad öppenhet, vilket ger en

fin rumslighet. Trädbeståndet består främst av asp, björk, ek, tall, rönn, sälg, en och hassel.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, vildhet, art-rikedom, lekfullhet, kulturhistoria.

Sociala värden: Området är mycket omtyckt och används flitigt av skolbarnen och här finns gott om små stigar. Den lekvänliga miljön nära skolan gör det socialt värdefullt.

Kulturella värden: Här finns ett gravfält med 20 fornlämningar från yngre järnåldern. Flera av fornlämningarna är till viss del skadade genom att skolbarnen plockar stenar. Området har ett stort kulturellt värde och klassas som fornvårds-område.

Ekologiska värden: Den varierade miljön med gott om gamla träd gör det värdefullt. Floran är fin och hotade arter har hittats, bland annat den för höglandet relativt sällsynta korskovallen.

Naturvärden: Död ved, träd med speciella egenskaper, trädsammansättning, stora träd, värdefulla strukturer, kulturhistoriska spår, regionalt ovanliga arter

222. Mossgårdsskogen

Närpark 2,8 ha

Området består av olika typer av skog. I den lilla delen i väster letar sig en skogsremsa in mellan bebyggelsen. Här finns främst främst tall och björk, men även al, pil lönn, ek, rönn, hägg, sälg, en och hassel. Längs den gamla järnvägen breder ett hygge ut sig.

Upplevelsevärden: Vildhet, lekfullhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Barrskogen i öster används av Bäckседа förskola och här finns en koja som spår av barnens lek.

Kulturella värden: Inga högre kulturella värden finns här.

Ekologiska värden: Området har låga ekologiska värden, det förekommer dock död ved av olika karaktärer och nedbrytningsgrader vilket gör att området har betydelse för insekter och svampar.

Naturvärden: Död ved

223. Mossgårdsängen

Närpark 1,1 ha

Området är ett slags skyddsområde mellan bostäder och den gamla järnvägen mot Alseda. Mot järnvägen i öst växer en skogsridå av bland annat björk, tall, pil, fläder och sälg. Stora delar av marken är gräsmark som håller på att växa igen. Skötseln varierar då delar av den sköts av grannar och andra partier är lämnade åt mer eller mindre fri utveckling. I norr har en granne anlagt en trädgårdsliknande del med stora stenpartier och hamlade björkar.

Upplevelsevärden: Lekfullhet.

Sociala värden: På grund av sin otillgänglighet utgörs det sociala värdet nästan uteslutande av att det fungerar som lek område för barnen i området.

Ekbacken har en fin lövvegetation med flera stora ekar. Området används mycket av barnen på skolan.

Mossgårdsskogen består huvudsakligen av barrskog och ett hygge.

Bäckседа hembygdspark är både en värdefull kulturmiljö och ett viktigt område för den biologiska mångfalden tack vara den många stora ekarna.

Järnvägsparken är ett centrumnära grönområde som har stor betydelse för rekreation och fungerar som temperaturreglerare i ett område som i övrigt domineras av låg andel grönska.

Kulturella värden: Inga kulturella värden finns.

Ekologiska värden: Ett visst ekologiskt värde finns genom den ruderatmark som finns längs järnvägen.

Naturvärden: Värdefulla strukturer

224. Bäckседа hembygdspark

Närpark 1 ha

Ett område med många stora träd som ger en härlig skogskänsla. Trädsiktet domineras av ek med inslag av hassel, lönn, lind och ask. Fältsiktet är till största del högt och vildvuxet vilket ger parken en naturkaraktär.

Upplevelsevärden: Vildhet, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, rofylldhet.

Sociala värden: Parken saknar upptrampade stigar men är ett viktigt utflyktsmål för bland annat Bäckседа förskola. Den rikliga vegetationen och skogskänslan gör att området är ett värdefullt lek-område för barnen i närområdet.

Kulturella värden: Den gamla färdvägen Prästastigen, som under flera hundra år fungerat som kommunikationsled mellan kyrkan i Bäckседа och Näsby, tangerar och går parallellt med parken. Hembygdsparken har med sin historia och de gamla byggnaderna ett stort kulturellt värde.

Ekologiska värden: Området har ett mycket höga naturvärden med många gamla grova träd, framför allt ek men även flera stora lönnar, askar och lind. Flera av träden har håligheter som erbjuder bra

livsmiljöer för många fåglar och insekter.

Naturvärden: Död ved, träd med speciella egenskaper, trädsammansättning, stora träd, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

225. Järnvägsparken

Närpark 5 ha

Järnvägsparken är en relativt nyetablerad park i ett område där det tidigare rådde brist på grönområden. Området ligger mycket centralt i staden och består till stor del av klippta gräsytor med utspridd, planterad vegetation. I öster finns en ängsmark med fin torrmarksflora. Det finns även en inhägnad lekplats som är mycket populär.

Upplevelsevärden: Artrikedom, samvaro och service, lekfullhet, rofylldhet, skönhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Det finns en anlagd stig som går genom hela parken som används som genomgångsområde för folk på väg till eller från centrum. Området används även till att promenera och rasta hunden, men det är svårt att korsa området i öst-västlig riktning på grund av järnvägen.

Kulturella värden: Strax väster om den stationsbyggnad som förr låg vid järnvägen fanns tidigare en anlagd stationspark. Den försvann bit för bit fram till någon gång under 60-talet då busstationen byggdes. På bilder kan man se en del av parken som bestod av stora träd, gräsmattor och grusade gångar.

Ekologiska värden: Ruderatmarken och det slitage som förekommer på platsen har gjort att florant

innehåller många intressanta och ovanliga arter. Många arter som inte har så stor chans att etablera sig i andra stadsmiljöer har här fått en fristad. Den skapade ängsytan i öster har fin torrängsflora med arter som bland annat rödkämpar och gullviva.

Naturvärden: Trädsammansättning, värdefulla strukturer, värdefull skötsel

Tjustkulle är ett populärt grönområde som består av halvöppna betesmarker, lövskog och barrskog.

Stadsdelsparker

301. Tjustkulle

Stadsdelspark 21,2 ha

Tjustkulle naturområde ligger som en stor bergskulle vid Tjustkulle idrottsplats. Toppen är 222 m.ö.h. och området består mestadels av skog, men också av mer eller mindre öppna gräsytor. Tall dominerar på stora ytor, men inslaget av lövskog är stort och kullens vegetation är sammantaget mycket artrik. I trädskiktet växer bland annat ek, tall, rönn, björk, lönn, bok, fågelbär, sälg, lind, ask och gran och i buskskiktet växer bland annat benved, hassel, en, nyponros och druvfläder. Det finns även mindre inslag av bok som planterades in på 60-talet.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, skogskänsla, vildhet, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: I området finns det gott om små stigar för promenader och lekvänlig natur. Området är hemvist för flera olika föreningar i staden. I söder ligger Vetlanda Scoutkårs stuga. Många skolor och förskolor gör utflykter till området och kan då leka i skogen och åka pulka i den långa backen. Vid scoutgården i söder bedrivs mulleverksamhet.

Kulturella värden: Marken tillhörde förr Vetlanda Gästgivaregård. 1922 flyttades två äldre byggnader till toppen och platsen användes som forngård. Man anordnade även fester, bedrev servering och hade en dansbana på kullen. Byggnaderna flyttades 1936 till den nyanlagda Forngården. Från 1950

Den varierande naturen i Tjustkulle med många stora träd gör området värdefullt för både människor och den biologiska mångfalden.

och ca 20 år framåt fanns det även en motorcross-bana i området. Förr kunde man se ner mot kyrkan och Kvarndammen uppe från kullen, men dessa siktlinjer är idag till stor del igenväxta. Den öppna marken har tidigare varit åker- och betesmark. På kullen finns en fornlämning i form av en sten-sättning.

Ekologiska värden: Området består av mycket skogsmark, men här finns även öppnare partier med högvuxen gräsvegetation och solitära träd. Skogen är artrik och varierande. Här finns även öppna partier med ängsvegetation och brynzoner, vilka ofta innehåller en stor biologisk mångfald. Det finns även gott om gamla grovbarkiga träd och död ved. Den betade ytan hyser en värdefull tormarksflora. Vid Vetlandabäcken finns ett över-silningsområde som är viktigt för vattenkvaliteten och vattenmängderna. Grönområdet är ett viktig spridningskorridor för växt- och djurlivet, både i nord-sydlig och väst-östlig riktning.

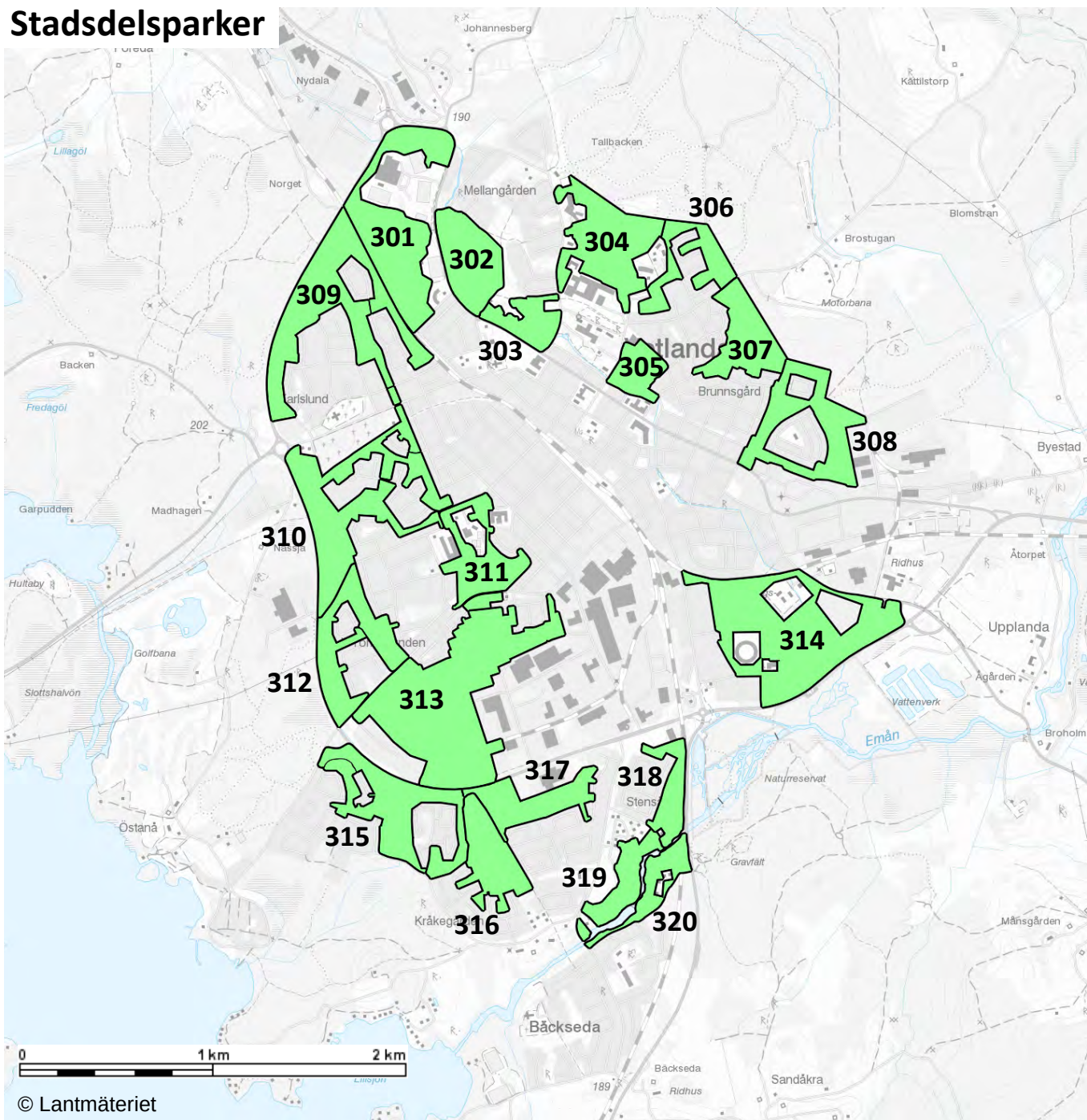
Naturvärden: Topografi, hydrologi, död ved, träd-sammansättning, stora träd, kontinuitet, värdefulla strukturer, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

302. Kvarndammsparken

Stadsdelspark 12,2 ha

Vetlandabäcken stannar här upp och bildar Kvarndammen innan den letar sig vidare genom staden. Växtligheten runt dammarna består till största del av spridda dungar av äldre tall, klipbal och björk. Här finns också flera mindre öppna gräsytor. Topografin är svagt kuperad med böljande kullar. Vattnet och pelarsalsskogen bidrar till att ge en rofylld känsla. I områdets sydöstra del finns koloni-

Stadsdelsparker

lottsområde.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, skogskänsla, vildhet, artrikedom, samvaro och service, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, skönhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Området används flitigt av folk som promenerar, rastar hunden, motionerar eller har picknick. Det används av skolorna vid utflykter för promenad och lek. I de högre årskurserna används området under biologilektionerna för att exempelvis häva i dammen och under idrottslektionerna. Varje år tänds en majbrasa norr om den lilla dammen och mycket folk samlas på platsen. Fisket i dammen är öppet för allmänheten och Njudungsfiskarna har sin klubbstuga och fiskeverksamhet vid Kvarndammen och fiskar även kräftor här. Öster om dammen ligger ett café som har öppet ibland under sommaren. Tillgängligheten är tillfredsställande med grusade gångar och många bänkar och belysningen är bra på de flesta platser.

Kulturella värden: Det var vid Kvarndammen som Vetlanda kyrkby växte fram. Under 1850-talet etablerade sig flera hantverkare på platsen. Den stora dammen tillkom troligen under mitten av 1700-talet och den lilla var först ett grustag som sedan blev en damm. På 60- och 70-talet hade simsällskapet aktiviteter vid dammen och folk badade och bastade. Fram till 70-talet fanns det även en camping på området. Idag firar man Valborg i Kvarndammsparken. Parken har utvecklats ur den befintliga vegetationen på platsen och förmodligen har inga träd planterats. Under 1960-talet anlades en så kallad vattentrappa vid Kvarndammens

dammfäste. Tanken var att den skulle belysas och kantas av buskar eller dylikt. Här planterades bland annat rhododendron. Vid Kvarndammens norra hörn har under lång tid ett originellt träd stått. Egentligen bestod trädet av en tall och en gran som vuxit samman och formats på ett mycket speciellt sätt. 2005 föll tyvärr granen, men den mäktiga tallen finns fortfarande kvar och är naturskyddad. Väster om dammen finns en kulturhistorisk lämning.

Ekologiska värden: Vattenmiljön är värdefull liksom det stora antalet gamla träd. Den skiftande karaktären med öppna, halvöppna och slutna ytor bidrar till mångfald i området. I dammens utlopp har en fiskeväg anlagts för att underlätta för vattenlevande arter att sprida sig.

Naturvärden: Hydrologi, död ved, träd med speciella egenskaper, trädammansättning, stora träd, spridningskorridor

303. Ybelska parken

Stadsdelspark 6 ha

Området ligger längs bäckstråket och består till stora delar av skog men söder om bäcken dominerar platsen av en öppen klippt gräsmatta med några spridda träd. Längs bäcken växer främst al och björk, men även pil och alm. Skogen är öppnare i öster och består där främst av tall. I väster och mot norr blir skogen tätare och mer artrik med tall, björk, gran, rönn, hägg, fågelbär och lönn. Norra delen av skogen är sank och otillgänglig.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, vildhet, artrikedom, kulturhistoria, rofylldhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Dammarna i Kvarndammsparken är en stor tillgång och vackert inslag i stadsmiljön.

Längs Storgatan i Kvarndammsparken finns en gräsyta som genom att skötas som äng skulle gynna stadens växt- och djurliv.

Det populära Bäckstråket leder genom Ybelska parken.

Norrgårdsområdet är ett populärt grönområde i norra Vetlanda och består huvudsakligen av gammal halvöppen ängs- och betesmark.

Sociala värden: Bäckpromenaden som går genom området är mycket populärt som rekreations- och motionsstråk. Skogsområdet är relativt otillgängligt då stigar saknas och gräs och sly växer högt i stora partier. Den södra sidan saknar stigar och andra anordningar vilket gör att ytan används i relativt låg utsträckning. I nordväst finns ett område som odlas av trädgårdsföreningen och området runt Ybelsborg används för bland annat julmarknader.

Kulturella värden: Vid bäcken finns ett vadvägg där man förr tog sig över bäcken. Denna räknas som en kulturlämning. I områdets västra delar ligger ett källarvalv och en ruin som minne av det bryggeri som Carl Üebel drev under 1800-talet på platsen. Bryggeriet som kallades Ybelsborg har fått ge namn åt parken.

Ekologiska värden: Den artrika tätta skogen, förekomsten av äldre träd och närheten till vatten gör området värdefullt ur ekologisk synvinkel. Området utgör en viktig del av spridningskorridoren som går längs bäckstråket. Delar av området fungerar som översilningsområde för dagvatten.

Naturvärden: Hydrologi, död ved, träd med speciella egenskaper, sotträd, spridningskorridor

304. Norrgårdsområdet

Stadsdelspark 20,2 ha

Området utgör södra delen av Norrgårdens rekreationsområde. Här finns ett stort antal motionsslingor varav vissa är belysta. Området består främst av igenväxande ängs- och hagmark som i norr övergår i skogsmark. Det har en halvöppen karaktär och en kuperad terräng, vilket ger stor variation. Det finns gott om stora hagmarksträd. Gräset är högt och slåss inte av.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, skogskänsla, vildhet, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Området är ett viktigt friluftsområde och värdefullt ur motionssynpunkt med alla motionsslingor. Norrgårdsområdet är ett av de mest använda och populära naturområdena för stadens skolor och förskolor. De använder skogen och ängarna för att leka, orientera samt studera flora och fauna. "Uggleeken" är ett särskilt omtyckt träd som barnen kan gömma sig i och de kan åka pulka i en backe ner mot Norrgårdens sjukhem. I sydöstra delen ligger en fotbollsplan, beachvolleybollplan och en basketplan.

Kulturella värden: Här finns fina kulturmarker med rester av ängs- och hagmarker som är värda att bevara och utveckla. I området finns några forn-lämningar och strax norr om området ligger en stor fornåker.

Ekologiska värden: Marken som tidigare varit betesmark har en fin flora med bland annat back-sippa och blåsippa. De stora ekarna är mycket

värdefulla för många insektsarter och svampar. I den sydöstra delen av området finns en anlagd träd-kyrkogård som ger möjlighet för ett rikt insektsliv. De gamla ekarna, den stora artrikedomen och den varierade vegetationsstrukturen gör att området har ett högt ekologiskt värde.

Naturvärden: Topografi, död ved, träd med speciella egenskaper, trädsammansättning, stora träd, kontinuitet, värdefulla strukturer, kulturhistoriska spår, signalarter, spridningskorridor

305. Forngårdsparken

Stadsdelspark 6 ha

Området ligger längs bäckstråket. Vegetationen består främst av äldre tall och björk med pelarsalskaraktär. Forngården omgärdas av en gärdesgård, vilket stärker dess kulturella identitet. I södra delen av området ligger Fågeldammen. Dominerande arter runt dammen är klipbal, tall och björk. I sydvästra hörnet ligger en öppen gräsyta som kallas skolidrottsplatsen.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, skogskänsla, artrikedomen, samvaro och service, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, skönhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Forngården används mycket vid olika arrangemang och fungerar som en mötesplats. Ett café och en minigolfbana finns som är öppna sommartid och en scen finns där det ibland är upp-trädanden. Hembygdsföreningen Njudung har sin verksamhet kopplad till parken och har ett museum som är öppet på helgerna under sommaren. Midsommar firas av tradition här. I parken finns

gott om bänkar och belysning. Att mata ändarna i Fågeldammen är populärt bland barnen i staden. Skolor använder parken till promenad och lek och Fågeldammen används under biologielektioner till att håva i. Den stora gräsyta i sydvästra delen av området används flitigt som skolidrottsplats. Här finns en liten bollplan som spolas till isbana vintertid. I söder ligger en backe upp mot Withalaskolan som används som pulkabacke av flera skolor och förskolor i närheten.

Kulturella värden: Första festligheterna hölls på platsen redan 1911, men det var inte förrän 1936 som hembygdsföreningen fick platsen upplåten av Vetlanda stad. Samma år flyttades några äldre byggnader från Tjustkulle till Forngården och idag har stadens hembygdsförening många fina gamla byggnader här. Här finns bland annat ett skolmuseum som invigdes 1992. Huset byggdes med gammal timringsteknik och interiören är delvis hämtat från nerlagda skolor runt om i kommunen. I Forngården finns några repliker av gamla fina gatlyktor som i slutet av 1800-talet lyste upp Storgatan. Midsommarfirandet är en lång tradition i parken. Området har ett mycket stort kulturhistoriskt värde.

Ekologiska värden: Parken har utvecklats ur tallskog som sedan har glesats ut i etapper för att skydda byggnaderna. Vattnet och de gamla träden är positiva ur biologiskt hänseende.

Naturvärden: Hydrologi, död ved, tård med speciella egenskaper, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

I Forngårdsparken finns många gamla byggnader och det finns en lång tradition att fira midsommar här.

Forngårdsparken.

I en av de gröna kilarna i Folketsparkområdet finns en lekplats.

Gräsyten vid Hagalundsvägen i Östersand bör skötas som en äng för att öka den biologiska mångfalden i området.

306. Folketsparkområdet

Stadsdelspark 7,2 ha

Mellan Folkets park och bostadsområdena ligger ett skogsområde med ett tätt busk- och trädskikt. I det övre trädskiktet dominerar björk, tall och asp och i det undre sälg, rönn, gran, ek, lönn, fågelbär och hassel. Området i öster domineras av äldre tallskog. I den södra av de två skogskilarna som sträcker sig in i bostadsområdena ligger en lekplats.

Upplevelsevärden: Vildhet, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

Sociala värden: Lekplatsen och den bostadsnära naturen används av barnen och i skogen finns det promenadvänliga stigar.

Kulturella värden: Det finns en lämning i sydöstra delen av området.

Ekologiska värden: I området finns en del stora träd och död ved av olika träddarter. Detta i kombination med den stora variationen av trädslag gör att området har ett relativt högt ekologiskt värde.

Naturvärden: Död ved, trädsammansättning, stora träd, värdefulla strukturer, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

307. Östersandskogen

Stadsdelspark 10,9 ha

Stora delar av området är skogsbevuxen med blandskog som domineras av tall, björk, sälg, rönn och asp. En mindre gräsyta finns och öster om bilvägen ligger några mindre gräsytor och sedan

breder barrskog ut sig. I norr ligger en stor klippt gräsyta med en kulle och en mindre fotbollsplan. Ytan används som parkering vid speedwaytävlingar.

Upplevelsevärden: Skogskänsla, vildhet, artrikedom, lekfullhet, friluftsliv och aktivitet.

Sociala värden: Skogen och gräsplanerna används ibland av förskolor till utflykter och lekar, liksom lekplatsen och skogskullen. Naturen och lekplatserna används även av närboende barn för lek och kullen i norr till pulkaåkning.

Kulturella värden: Inga särskilda kulturella värden finns.

Ekologiska värden: Vissa delar av skogsområdet är över hundra år och det finns flera stora träd, framför allt gran och tall. På flera håll är marken sumpig vilket ger bra förutsättningar för fuktälskande mossor och lavar.

Naturvärden: Död ved, trädsammansättning, stora träd, kontinuitet, spridningskorridor

308. Brunnsgårdsskogen

Stadsdelspark 14,9 ha

Brunnsgårdsskogen ligger i stadens nordöstra utkant och omgärdas av skogsområden på alla håll förutom i söder där ett grönstråk förbinder området med Bäckstråket. Området i väster kallas Majla-backen och består i söder främst av äldre björk och tall med mycket undervegetation av lönn, rönn, gran, fågelbär, alm, sälg, asp, hägg och hassel samt av en stor gräsyta. Lite längre norrut övergår skogen i tall med stort inslag av rönn och lönn.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, skogskänsla, vildhet, lekfullhet, friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

Sociala värden: Det finns gott om spontant uppkomna stigar som slingrar sig igenom skogsområdena, vilket visar att de används frekvent. En gång- och cykelväg går genom grönstråket i söder. Det är förmodligen främst de närboende som använder naturen till promenad och lek. Även närliggande skolor och dagis använder naturen flitigt. I Majlabacken åker man pulka och fotbollsplanen används till lekar och bollspel. Mulleversksamhet finns i skogen en bit nordöst om Brunnsgrådsområdet. Man använder sig då av motionsslingorna och stigarna i skogen. Motionsspåret och skogen används av scoutföreningar och OK Njudung.

Kulturella värden: En liten rest finns kvar av vad som tidigare varit åker eller betesmark. Partiet är fortfarande öppet, men slås inte idag. I norra delen av området finns tre stycken fornlämningar; en stensättning, en hög och en grav.

Ekologiska värden: Lövskogen i söder är artrik och i sydväst finns ett område med mycket ädellöv som är viktig för den biologiska mångfalden. Det finns även en del död ved av olika trädslag som är värdefullt för insekter och vedlevande svampar.

Naturvärden: Död ved, trädsammansättning, spridningskorridor

309. Karlslundsskogen

Stadsdelspark 23,8 ha

Naturområdet ligger runt bebyggelsen i Karlslund med Västerleden som avgränsning. Området består till största delen av barrskog med inslag av löv. Längs järnvägen i söder som tidigare varit betesmark finns idag ett skogsområde med stor variation av trädslag. Här finns några stora vidkroniga ekar som påminner oss om att marken tidigare varit mer öppen. Här växer bland annat björk, ek, tall, lönn, rönn, hägg, hassel, alm, asp och brakved. Skogen är tät med mycket buskar. Genom bostadsområdet sträcker sig ett ca 20-40 meter brett grönstråk som tidigare varit en kraftledningsgata. Stråket förbinds med det omgivande landskapet med en bro över Västerleden. Södra delen av stråket består av mycket olika slags vegetation. Den östra sidan av stigen består i stort av gräsmattor eller ängsvegetation med solitärträd.

Upplevelsevärden: Vildhet, lekfullhet, friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

Sociala värden: Stora delar av området används till lek och till promenad. Smala stigar slingrar sig genom skogen i öst, men den täta vegetationen gör att det ibland är svårt att ta sig fram. Kraftledningsstråket är mycket viktigt att bevara för att bibehålla och stärka kopplingen med Plantskolan och Tomaslunden. En stor lekplats med bollplan, pulkabacke, grill- och sittplats ligger i gränsen mellan bostads- och skogsområdena. Området har belysning och sittplatser och vid lekplatsen spolas en isbana vintertid.

Vårstjärnor färgar marken blå på våren längs stråket i Brunnsgråds skogen.

I Brunnsgråds skogen finns en liten fotbollsplan som används av barnen i närområdet och av skolklasser.

Det finns flera välanvända stigar i Karlslundsskogen, två av dem kopplar samman området med rekreationsområdet på andra sidan Västerleden.

Kulturella värden: Området har inga högre kulturvärden, men stenmurarna är viktiga kulturbärare.

Ekologiska värden: Skogen i öst är värdefull med mycket buskar och gamla träd. Vegetationen som är på väg upp i kraftledningsstråket kan utvecklas till en artrik skogsridda. En del av skogen i norr är värdefull på grund av sin höga ålder.

Naturvärden: Död ved, trädammansättning, spridningskorridor

310. Plantskoleskogen

Stadsdelspark 22,6 ha

Området ligger inbäddat i skogsmark av blandskog med mycket tall, men med ett stort inslag av löv. I väster ligger ett skyddande skogsparti ut mot västerleden. I området ligger en lekplats med fotbollsplan, asfalterad bollplan och många olika lekredskap. På vintern används asfaltsplanen som isbana. Lekplatsen omgärdas av hög vegetation främst bestående av björk, gran, tall, asp, sälg och rönn. Längs den gamla kraftledningsgatan i väster går i dag ett mycket värdefullt grönstråk som förbinder Plantskoleskogen med Karlslundsskogen i norr. Vid Kettilsgatan vidgar sig stråket med ett öppet mittparti med en grusplan. Runtomkring ligger skogspartier med ek, björk, rönn, fågelbär, sälg, tall, alm, ask och gran.

Upplevelsevärden: Skogskänsla, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

Sociala värden: Skogen upp mot kyrkogården och i nordöstra hörnet används av skolklasser vid utflykter. Mindre stigar leder genom den bostadsnära

skogen och här kan barnen leka. Prästastigen i västra delen av området används som promenadstråk. Lekplatsen används av barnen i området.

Kulturella värden: Genom skogen längs Västerleden går den så kallade "Prästastigen" som är viktig att bevara. Den räknas som en halvveg och kulturlämning. I skogen ligger även en fornlämning i form av en stensättning. Lekplatsen var tidigare en åker i skogen och den gamla åkergränsen finns fortfarande kvar i form av en stenmur som ligger i gränsen mot de omkringliggande tomterna.

Ekologiska värden: Den stora andelen naturmark är värdefull, men naturen är ganska monoton med likartad skog och avsaknad av gläntor.

Naturvärden: Död ved, stora träd, spridningskorridor

311. Skytteparken

Stadsdelspark 10,3 ha

Större delen av skogen i norr är bevuxet med tät lövskog där björk dominerar, men även alm, sälg, hägg, pil, fläder, rönn, ek, lönn och tall växer här. Marken är ganska sank med mycket buskvegetation. I västra delen av området ligger Tomaslundsskolans lekplats med stora öppna gräsytor och bollplaner. Söder därom ligger Skytt mossen som är en sumpskog bestående av främst björk och tall, men även sälg, rönn, gran, och asp. I sumpskogen finns många diken och här har bedrivits torvtäkt.

Upplevelsevärden: Vildhet, artrikedom, lekfullhet.

Sociala värden: Tomaslundsskolans lekplats ligger

i området med en grusplan för fotboll, en asfaltsplan för basket och bandy, diverse lekredskap, gräsytor och en pulkabacke. Området omgärdas av skogsmark. Grusplanen spolas till isbana vintertid. Skolan använder sig av skogen i Skytt mossen och stigar leder genom de torrare partierna.

Kulturella värden: Området har inga större kulturella värden. Under världskriget bröt man torv på Skytt mossen, vilket man ser spår ifrån med alla djupa diken som finns kvar.

Ekologiska värden: Arter som är beroende av stabila fukt-, vind- och temperaturförhållanden trivs i denna sumpskogsmiljö, däribland många mossor, lavar och svampar.

Naturvärden: Hydrologi, död ved, trädsammansättning, stora träd, spridningskorridor

312. Tomaslundsskogen

Stadsdelspark 12,7 ha

Området runt Västra Tomaslund domineras av barrskog. Längs Prästastigen som går genom området finns lövblandskog med främst asp, ek, sälg, tall, rönn och gran. En stig går längs stråket och här finns en liten pulkabacke.

Upplevelsevärden: Lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

Sociala värden: En lekplats ligger finns i skogen med en fotbollsplan, pulkabacke och olika lekredskap. Skogen gränsar mot Västerleden, vilket gör att stora delar av området är bullerstört.

Kulturella värden: Prästastigen sträcker sig här genom skogen mellan Östra och Västra Tomaslund.

Ekologiska värden: Inga högre ekologiska värden finns.

Naturvärden: Död ved, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

313. Tomasbacken

Stadsdelspark 44,3 ha

Detta stora naturområde består främst av barrskog. Terrängen är kuperad med sluttning mot söder och Bäckседа. Skogskilen längst upp i nordöst utgör ett grönstråk mellan bostäder och industri. Vegetationen består här av äldre tallar med en undervegetation av främst björk, rönn, sälg, fågelbär och gran. Igenom området går en gång- och cykelväg mot Bäckседа som längs en sträcka är kantad av björk och asp. Området i söder består till stora delar av igenväxande hagmarker med mycket tall, asp och björk på väg upp.

Upplevelsevärden: Skogskänsla, vildhet, lekfullhet, kulturhistoria, tillgänglighet.

Sociala värden: Gång- och cykelvägen som går igenom området är en viktig länk mellan Vetlanda och Bäckседа. Den bostadsnära naturen används förmodligen till promenad och som lekområde för barnen i närområdet. Området angränsar både till Västerleden och Brogårds industriområde, vilket medför att stora delar är bullerstört. Grönskan har ett stort visuellt värde som skydd och avskärmning mot det stora industriområdet.

Vid tennisbanorna i Skytteparken bör vegetationen utvecklas med mer buskar och träd för att öka förutsättningarna för växter och djur att sprida sig.

Genom Tomaslundsskogen går den gamla färdvägen och populära grönstråket Prästastigen.

Tallskogen i södra delarna av Tomasbacken är viktig för stadens biologiska mångfald.

Reningsdammarna i Galgabergrsområdet har en viktig ekologisk funktion som renare av vattnet.

Kulturella värden: Man kan se spår av den tidigare markanvändningen med alla stenmurar och igenväxande hagmark. Här finns en torpruin, "Palmgrens", med bevarade kulturväxter och andra kulturlämningar.

Ekologiska värden: Naturområdet är med sin storlek värdefullt, liksom förbindelsen med den omgivande naturmarken. Stora delar av skogen har en hög ålder vilket bidrar till att höja naturvärdet. I de södra delarna av området finns en sumpskog som domineras av tall, blåbär, odon, ljung och skvattram. Denna del är relativt orörd och är av stor betydelse för arter som kräver stabila fuktförhållanden, som många mossor och lavar. Vid torpet i söder finns rester av torrmarksflora.

Naturvärden: Död ved, stora träd, kontinuitet, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

314. Galgabergrsområdet

Stadsdelspark 31,8 ha

Området domineras av flerbostadsområden som omgärdas av skog. Det består till största delen av tallskog med mer eller mindre inslag av gran. Stora delar har en undervegetation med främst rönn och björk, men även andra lövträd. Upp mot Galgaberget är skogen gammal och mossor breder ut sig på marken. Uppe på bergskränet finns en liten glänta. Öster om Kantarellen ligger en lekplats och en fotbollsplan. I de östra delarna av området ligger en större och en mindre damm som är byggda för att rena vattnet i Vetlandabäcken innan det mynnar ut i Emån. Dammarnas oregelbundna form smälter in fint i naturen och kanterna är relativt flacka.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, skogskänsla, vildhet, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Den bostadsnära skogen används för lek av närboende barn. Området är promenadvänligt då ett flertal gång- och cykelvägar leder genom skogsområdet. Ett flertal mindre stigar slingrar sig uppför berget. De många stigarna tyder på att promenader i skogen är populära. Skogen runt Stensåkra förskola används av barnen på dagis och för Mulleversksamhet. Tillgängligheten är god runt dammarna med en större belyst gång- och cykelväg i asfalt och en mindre grusväg runt den stora dammen. Området används för promenader, mata änderna eller sitta och njuta i lugn och ro.

Kulturella värden: Galgaberget användes förr som avrättningsplats och har ett kulturhistoriskt värde. Den sista avrättningen skedde troligen 1846. Det är också lite av ett landmärke då det reser sig över det omkringliggande området. En fossil åker ligger väster om den norra dammen och vid bäckens utlopp vid Västerleden finns rester av en gammal hålväg.

Ekologiska värden: Vattnet är viktigt för mångfalden av växter och djur och reningseffekten är viktig för vattenkvaliteten nedströms. Den höga åldern på barrskogen ger förutsättningar för en mängd arter att leva och växa i området.

Naturvärden: Topografi, hydrologi, död ved, träd med speciella egenskaper, värdefulla strukturer, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

315. Östanskogsområdet

Stadsdelspark 16,9 ha

Området utgör delvis en skyddszon mot Västerleden och domineras av skog, främst bestående av tall. Mellan Östanskog och Norra Kråkegården ligger en sumpskog med mycket pil, björk, al, sälg och tall. Området är på grund av markens beskaffenhet relativt otillgängligt. Här finns mycket stigar och spår av lek.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, vildhet, artrikedom, lekfullhet, friluftsliv och aktivitet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Den bostadsnära tätortsskogen lämpar sig för lek och promenader. Tillgängligheten till naturen är god med många stigar i omkringliggande skog, men här finns få bänkar och soliga öppna platser att sitta på. I norra delen av området finns en pulkabacke och en blå matta som används för diverse bollsporter.

Kulturella värden: Inga särskilda kulturella värden finns.

Ekologiska värden: Sumpskogen är värdefull för växt- och djurlivet.

Naturvärden: Topografi, hydrologi, död ved, träd-sammansättning, spridningskorridor

316. Brunnsgårdsberget

Stadsdelspark 11 ha

Ett stort och till största del öppet kulturlandskap breder här ut sig över böljande kullar. Träd och buskar växer framför allt längs stenmurarna och

rösen som bildar linjära element och punktobjekt i det halvöppna landskapet. Området har en fin rumslighet med större rum som avgränsas av vegetationsöarna och ridåerna och den kulliga topografin. I norr ligger en liten artrik lövskog. Vegetationen karakteriseras av stora mäktiga ekar som växer tillsammans med rönn, fågelbär, björk, sälg, en och hassel. Grönskan sträcker sig som kilar in i bebyggelsen i väster.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, vildhet, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, tillgänglighet.

Sociala värden: Man kan gå och cykla på stigar runt om kullen och mindre upptrampade stigar leder genom området. Här kan man promenera, leka och studera naturen. Lekplatsen och planen används av barnen i området.

Kulturella värden: Berget i norr räknas som en kulturlämning och på kullen finns en fornlämning i form av ett röse. Stenmurar och stenrösen är fina kulturlämningar att ta vara på. Längs området i öster går Prästastigen som är en gammal färdväg.

Ekologiska värden: Området har stora ekologiska värden med en varierande växtlighet, med både öppen, halvöppen, och sluten karaktär. Här finns ett stort inslag av ädellöv och buskar. Torrmarksflora i norr är värdefull med flera intressanta och ovanliga arter som korskovall, vippärt och brudbröd. Den fina floran finns även i åkerkanterna och runt stengärdesgårdarna.

Naturvärden: Topografi, död ved, träd med speci-

Den blå mattan i Östanskogsområdet kan användas för en mängd olika idrottsaktiviteter.

Hagmarkerna i norra Brunnsgårdsberget består av lövvegetation där de stora ekarna och hasselbuskarna dominerar.

I skogsbrynen på Brunnsgårdsberget växer den sällsynta korskovallen.

Södra Stensåkraområdet är ett populärt strövområde. Här passerar ett grönstråk och det finns lekplats och fotbollsplan i området.

ella egenskaper, trädsmammansättning, stora träd, värdefulla strukturer, kulturhistoriska spår, spridningskorridorer

317. Slipareskogen

Stadsdelspark 10,1 ha

Området norr om Sliparegården består till allra största del av granskog som utgör en skyddszon mot industrin i norr och mot Västerleden.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, tillgänglighet.

Sociala värden: I sydväst ligger en fotbollsplan som blir isbana vintertid och bredvid ligger en pulka-backe. Området är viktigt som bullerskydd och till viss del för lek och promenader.

Kulturella värden: Grönområdet gränsar i väster till Prästastigen.

Ekologiska värden: I den likartade och mörka barrskogen är det få arter som trivs, vilket gör att området har måttliga ekologiska värden.

Naturvärden: Död ved, stora träd, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

318. Södra Stensåkraområdet

Stadsdelspark 7,1 ha

I öster mot järnvägen växer en skogsridå som mot bostäderna i väster övergår i gräsmark. Skogen i nordöst består främst av björk, men även av sälg, ek, tall, rönn, en och äppelträd. Här finns en fotbollsplan i anslutning till en lekplats.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, vildhet, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: I norr är vegetationen viktigt som en skyddszon och visuell avskärmning mot handelsområdet i norr. De sociala värdena är höga i det östra området mot järnvägen. Det finns en fotbollsplan och en lekplats som används av flera skolor och förskolor. Området i norr används inte särskilt mycket och störs av buller.

Kulturella värden: I skogen i norr finns en fyndplats av flinta.

Ekologiska värden: De ekologiska värdena är knutna till de större träden i området samt till den varierande lövskogen intill Emån.

Naturvärden: Hydrologi, död ved, träd med speciella egenskaper, trädsmammansättning, stora träd, spridningskorridor

319. Gillesgården

Stadsdelspark 6,9 ha

Området ner mot ån domineras av lövskog, men vegetationen skiftar mycket mellan olika platser. Här växer mycket björk, men även ek, rönn, gran, klipbal, en och hassel. Många av ekarna är mycket stora och bredkroniga. Skogen är artrik och här finns gott om gamla träd. Vatten finns i form av en mindre damm och Emån. I området ligger även ett odlingsområde.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, artrikedom, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet,

rofylldhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Koloniområdet är särskilt viktiga för dem som inte har någon egen trädgård. Här kan man träffa folk med samma intresse, komma ut i friska luften och arbeta. Området används annars till lek, promenader och som en del av en motions-slinga för eleverna på Bäckседа skola.

Kulturella värden: I området nere vid ån ligger Stensåkra kvarn med tullkvarn, elverk och stickhyvel. Kvarnverksamheten upphörde på 1940-talet.

Ekologiska värden: Värdefullt är resterna av naturbetesmark och Emåns värdefulla naturmiljö. Vid kvarnen har en fiskväg anlagts för öka spridningsmöjligheter för fiskar och andra vattenlevande organismer. De många och stora ekarna är värdefulla för en mängd insekter och svampar. De utgör även en viktig boplats för många fåglar.

Naturvärden: Hydrologi, död ved, trädammansättning, stora träd, värdefull skötsel, kulturhistoriska spår, spridningskorridor

320. Emån östra

Stadsdelspark 5 ha

Området längs ån domineras av lövträdsvegetation med ett fältskikt som varierar beroende på skötselgraden. Al dominerar längs ån, men även lönn, sälg, asp, alm, björk och rönn är vanligt förekommande. Grönområdet är i väster en smal gräsremsa med spridda träd och en rad björkar. Här ligger Mela kvarn, som har anor från 1500- och 1600-talet. I kvarnbyggnaden finns ett industrimuseum. Bredvid kvarnen ligger Mela kvarns odlingsområde med ett

tjugotal lotter.

Upplevelsevärden: Frihet och rymd, vildhet, artrikedom, samvaro och service, lekfullhet, kulturhistoria, friluftsliv och aktivitet, rofylldhet, vattenkontakt, tillgänglighet.

Sociala värden: Området används mycket sommartid och har ett stort socialt värde. Många har båtar längs ån och här råder aktivitet och plats för möten. Särskilt området runt Mela kvarn har ett stort socialt värde, men hela sträckan är ett viktigt rekreations- och fritidsområde. Tillgängligheten längs ån varierar och här finns inga bänkar eller belysning. Området öster om bron är strövvänligt och många väljer att promenera runt Mela kvarn när de är ute och går. Skolklasser använder området för bland annat promenader, löpning, fiske, odling och bad.

Kulturella värden: Emån utgör ett mycket tilldragande och vackert inslag som karaktäriserar området. Mela kvarn har ett stort kulturhistoriskt värde.

Ekologiska värden: Emåområdet har också ett stort ekologiskt värde, med sin speciella vattenmiljö. Den varierande trädammansättningen gör att många arter trivs i området, bland annat många fågelarter, och hästbetet vid gårdarna ger förutsättningar för en speciell kärlväxtflora.

Naturvärden: Hydrologi, död ved, trädammansättning, stora träd, värdefull skötsel, kulturhistoriska spår, signalarter, spridningskorridor

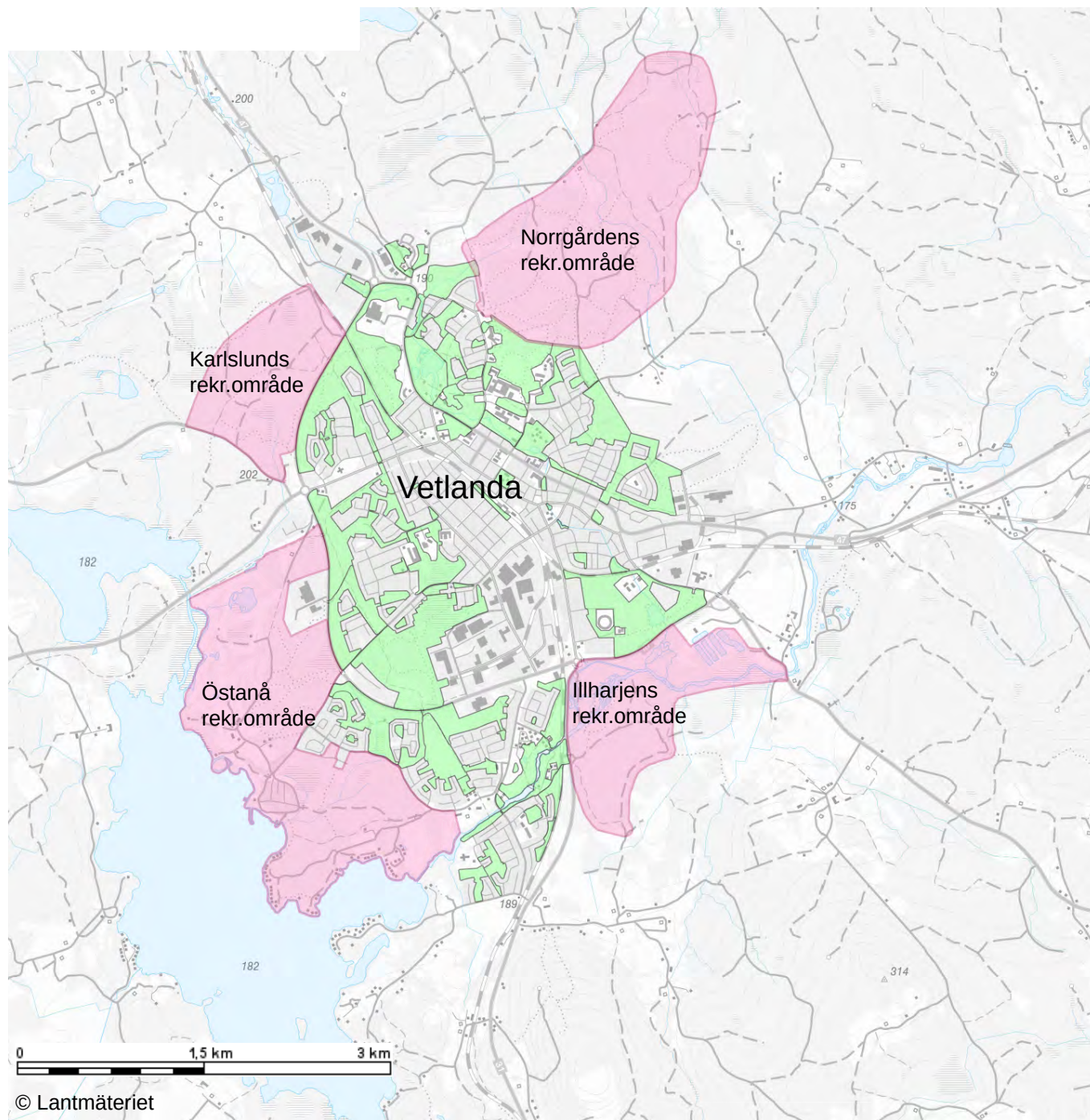
I Gillesgård i Bäckседа finns många stora ekar som är viktiga både för upplevelsen, kulturhistoria och den biologiska mångfalden.

Rekreatiomsområden

Östanå rekreatiomsområde

Cirka 3 km sydväst om Vetlanda ner mot Grumlan ligger ett stort och mycket populärt strövområde. Det sträcker sig i stort sett från väg 127 i norr och ner till sjöns utflöde i Emån. Naturen är variationsrik med rester av åkermark, beteshagar och lövskogspartier. Mot bebyggelsen i öst övergår hagmarkslandskapet i barrskogar. I norra delen ligger en golfbana och söder om denna breder stora grönområden ut sig ner mot en camping och fritidshusbebyggelse. Vid badplatsen sträcker stora klippta gräsytor sig ner mot vattnet. Grumlan utgör en viktig del i området och bidrar bland annat med vattenaktiviteter och vackra utblickar. Där strandkanten inte möts av öppen mark är den bevuxen med främst al, björk, vide och pors. I området ligger Östanå camping, Vetlanda golfbana och Östanå Wärdshus.

Sociala värden: Här finns ett brett utbud av friluftaktiviteter. Här finns en golfbana, fotbolls-, tennis-, beachvolleyboll- och boulebanor, motions- och promenadslinor, bad- och båtplatser med mera. De föreningar som har aktiviteter här är främst, OK Njudung, TK 77 och Vetlanda Golfklubb. I området ligger även en camping och ett fritidshusområde. Vid stranden finns en lekplats och beachvolleybollplan. Här finns gott om motions- och promenadslinor och vintertid finns skidspår i varierande naturmiljö. Området är med sin varierade natur, vatteninslag och närhet till staden ett mycket värdefullt strövområde och används flitigt av både kommuninvånare och turister året om.

Kulturella värden: År 1934 köpte kommunen marken vid Östanåbadet för att ge vetlandaborna tillgång till badplats. Bara några år senare hade en liten stugby vuxit upp i området. Området har ett visst kulturellt värde med fina öppna hagmarker. Upp mot Nässjaområdet finns ett rikt fornlämningsområde med flera stora ensamgravar. I området finns mycket fornlämningar i form av rösen, fyndplatser, stensättning, hällkista och gravfält. Vid Tegelbruksområdet och Sandlandet finns områden som räknas som "plats med tradition" och är därmed kulturlämningsområden.

Ekologiska värden: Området har ett relativt stort naturvärde med sin varierade växtlighet, vattentillgång, det stora antalet gamla och grova träd och rester av ängsflora. Delar av skogen är mycket gammal och vissa partier innehåller en hög andel ädellöv.

Norrgårdens rekreatiomsområde

Norrgårdens rekreatiomsområde ligger norr om Vetlanda stad ovanför Njudungsgymnasiet och hänger ihop med Norrgårdssområdet, en naturpark i utkanten av staden. Området består till största del av skogsmark med främst granskog. Ett stort antal motionsslingor finns, varav några är belysta. På grund av rekreatiomsområdets stora betydelse för rekreation och de höga naturvärdena bör delar av området inrättas som naturreservat.

Sociala värden: Rekreatiomsområdet är ett mycket viktigt utflyktsmål och av stort värde ur motionssynpunkt med ett flertal motionsslingor. OK Njudung har orientering i området upp mot vattentornet. Skolor använder sig av det för utflykter, motion,

orientering, lek, picknick, promenad och upptäcktsfärder. Närheten till bostadsområden, skolor och sjukhus med mera gör området extra värdefullt ur rekreatiomssynpunkt.

Kulturella värden: I området finns en stor fornåker och ett flertal mindre fornlämningar nämligen stensättningar, rösen och en blästbrukslämning. Här finns även torpgrunder som räknas som kulturlämningar.

Ekologiska värden: Marken längst i söder in i Norrgårdens naturpark har tidigare varit betesmark och innehåller en artrik flora och många stora gamla ekar. Artrikedomen och variationen gör området viktigt för den biologiska mångfalden.

Karlslunds rekreatiomsområde

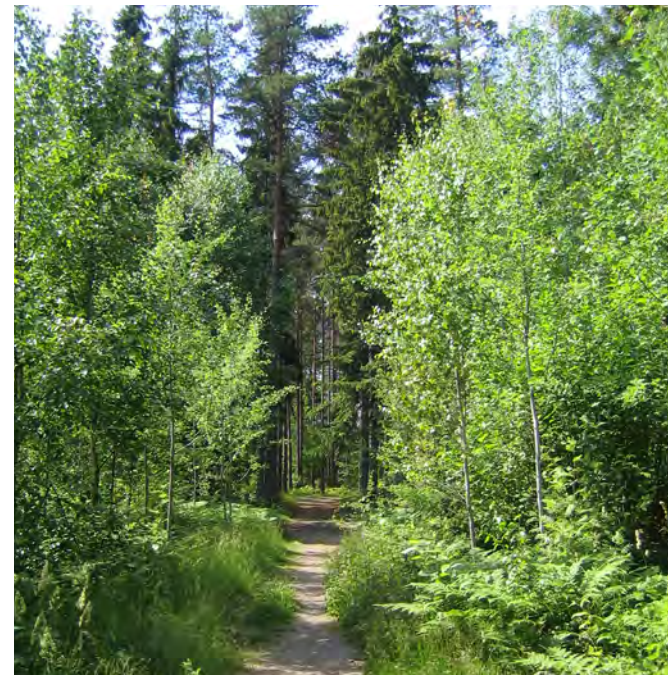
Området ligger väster om staden på andra sidan Västerleden. Här finns idag en 3 km lång motions-slinga igenom skogen. Rekreatiomsområdet binder ihop Vetlanda med Hällingeområdet via bland annat Prästastigen. I området pekas ett nytt bostadsområde ut i den fördjupade översiktsplanen. Rekreatiomsområde föreslås då att flytta längre österut.

Sociala värden: Området är med sin närhet till bostadsområdena på andra sidan Västerleden ett viktigt rekreatiomsområde. I området finns många motionsspår och stigar som används för promenader och annan fysisk aktivitet.

Kulturella värden: I området finns några fornlämningar och ett stort fornlämningsområde sträcker sig in i områdets nordvästra delar. I anslutning till området, vid den gamla landvägen till Sävsjö,

På många ställen i Östanå rekreatiomsområde får man långa utblickar över Grumlan. Närhet och utblickar över vatten är en stor tillgång för vetlandaborna.

I Karlslunds rekreatiomsområde finns många motionsspår. Området domineras av barrskog.

I Illharjens rekreationsområde finns många spänger, leder och informationsskyltar som gör området lättillgängligt för besökarna.

ligger Tjuvarör, ett gravfält från bronsåldern, och en milsten från 1779.

Ekologiska värden: Området har inga höga ekologiska värden. En liten del av skogen är dock gammal och utgör en värdefull miljö och i söder finns en liten bäck och våtmark som är värdefull.

Illharjens rekreationsområde

Området är ett populärt strövområde och består i norr av naturreservatet Illharjen med en frodig grönska. Strax söder där om breder barrskog ut sig och här ligger ett gravfält från yngre järnåldern. Skogen domineras av klibbal med inslag av björk, men har en stor mångfald och nästan en exotisk växtlighet med täta snår av skogsolvon, skogstry och getapel. På grund av dess täta orörda växtlighet och vattenrikedomen är Illharjen särskilt värdefullt för insekts- och fågellivet. 1970 bildades det första naturreservatet och 1998 utökades det till dagens utbredning.

Sociala värden: Illharjen är ett mycket omtyckt utflyktsmål. Stigar, spänger och broar gör området tillgängligt för besökare. 1998 invigdes en vandringsled på spång som gör området tillgängligt även för barnvagnar och rullstolar och är därför särskilt omtyckt och använt av grupper med begränsad rörlighet. Skolklasser, dagisgrupper, pensionärer med flera gör ofta utflykter till området och kan här göra promenader, upptäcksfärder och naturobservationer. Närmast vägen störs man tyvärr av trafikens buller. I södra delarna finns en cirka 3 kilometer lång motionsslinga.

Kulturella värden: Gravfältet klassas som fornvårdsområde och innehåller 115 gravar. Här finns även flera kulturlämningar i området. Det gamla kraftverket Elharjen utgör en värdefull kulturmiljö i området.

Ekologiska värden: Växtligheten är frodig med ett 30-tal träd- och buskarter och ett stort antal örter. Den norra delen av området domineras av tät skog av klibbal och björk, medan den södra delen främst innehåller tall och gran. Under våren bildar vitsippor ett vitt hav på marken. Den goda vatten- och näringstillgången ger förutsättningar för att en mängd olika växt- och djurarter ska trivas. I den täta växtligheten trivs många fåglar och ett 60-tal arter häckar varje år i området. Ovanliga arter som flodpärlmussla och öring finns här, men ställer höga krav på vattenkvaliteten för att fortleva. Flera nyckelbiotoper är funna i området. Illharjen klassas både som Natura 2000-område och som naturreservat. Området klassas även som riksintresse tillsammans med hela Emåns dalgång och Grumlan.

www.vetlanda.se